

SIJEČANJ 2017

KAPELA

ČASOPIS HRVATSKOG PLANINARSKOG DRUŠTVA KAPELA

Sadržaj

- 3 RIJEČ UREDNICE:** Jelena Spreicer
- 4 MITSKA LEDENA PLANINA:**
Hrvoje Zrnčić
- 10 ISPUNILI SMO SAN:** Matej Perkov
- 16 NADOMAK GROßGLOCKNERA:** Jagoda Šantić
- 18 HRVATSKA VEZA:** Hrvoje Zrnčić
- 22 TRADICIJA U NASTAJANJU:**
Jelena Spreicer
- 26-47 PRIČE IZ DAVNINA:**
- 26 ŽELIMIR KANTURA: KAPELSKIM PLANINARSKIM PUTEM**
- 35 INTERVJU SA ZORANOM GOMZIJEV**
- 40 DR. RADIVOJ SIMONOVIĆ (1858. - 1950.):** Hrvoje Zrnčić
- 42 BRAČNO PUTOVANJE NA BIJELE STIJENE:** Eduard Taiber
- 44 SAVRŠENIH 10:** Luka Kvočić
- 48 PLANINARSKA ŠKOLA 2016. IZ PERSPEKTIVE NOVOG VODIČA:** Sanja Hrvoić

50 PLANINARSKA ŠKOLA 2016. IZ PERSPEKTIVE JEDNE ŠKOLARKE: Nika Balog

52 PENJAČKA ŠKOLA: Marko Cafuta

56 NAŠA KUĆICA, NAŠA SLOBODICA: Antun Božić

60 PRVO DEŽURSTVO NA BIJELIM STIJENAMA: Lea Deković

61 PREDSEDNIK, TO STE VI!: Josip Zelić

62 DOGAĐANJA U DRUŠTVU: Goran Zadražil, Slavko Ferina Mrva

64 IN MEMORIAM: Tanja Kvočić, Slavko Ferina Mrva

65 PRIZNANJE HPS-A ZA NAJBOLJE PLANINARSKO DRUŠTVO: Jelena Spreicer

66 PLANINARSKA ETIKA: Slavko Ferina Mrva

70 NOVI KAPELINI VODIČI: Stjepan Dren Mlinarec

71 "ŽELIM DOTAKNUTI NEBO" - NOVA KNJIGA MATEJA PERKOVA

71 PREDAVANJA: Matej Perkov

71 PLANINARSKE RECEPTURE: Vesna Kantura

NASLOVNICA: USPON NA VRH KAZBEKA, SNIMIO LUKA KVOČIĆ

Impressum

KAPELA
Časopis Hrvatskog planinarskog društva Kapela
Godište 5. Broj 5, Zagreb
Izlazi jednom godišnje i besplatan je

IZDAVAČ
HPD Kapela, Maksimirska 51 a,
10000 Zagreb, www.hpd-kapela.hr

UREDNIŠTVO
urednica: Jelena Spreicer,
jelenaspreicer@gmail.com

zamjenik urednice: Hrvoje Zrnčić,
hrvoje.zrnčić@zg.t-com-hr;
grafička urednica: Ana Kvočić,
akvocic@gmail.com;
lektura i korektura: Jelena Spreicer
jelenaspreicer@gmail.com

TISAK
STEGA TISAK d.o.o.,
Heinzelova 60/1,
10000 Zagreb
Naklada: 400 kom

Svoju građu za objavu možete snimiti na CD ili DVD ili poslati urednici i/ili zamjeniku urednice redovito ili e-poštom. Tekstove i opise samih fotografija treba slati odvojeno od samih fotografija, odnosno ilustracije ne ubacivati u tekst.

Uredništvo zadržava pravo da preradi tekst. Stajališta autora iznesena u objavljenim tekstovima ne moraju odražavati stajališta HPD-a Kapela niti stajališta članova Uredništva.

Riječ urednice

HPS je „Kapelu“ 2016. proglasio najuspješnijom planinarskom udrugom u Hrvatskom planinarskom savezu! S obzirom na sve što je Društvo ove godine ostvarilo, to doista nikoga ne bi trebalo začuditi. Recimo samo da je u kolovozu prošle godine sekciji mladih pod vodstvom Luke Kvočića uspjelo posjetiti 5047 m visok vrh Kazbek na Kavkazu! Bio je to trenutak za „Kapelinu“ povijest, a upravo su bogata povijest i osjećaj zajedništva ono što nas čini jednim od najbogatijih planinarskih društava u Hrvatskoj. Zato smo u ovom broju, u sklopu rubrike „Priče iz davnina“, odlučili baciti pogled malo dublje u prošlost. Pripremajući tu novu rubriku, zavirili smo u stare brojeve časopisa „Naše planine“ i tamo pronašli brojne članke Kapelaša koji su 70ih i 80ih godina prvi puta pisali o probijanju putova i izgradnji objekata koje su danas mnogi novopečeni planinari društva možda skloni uzeti zdravo za gotovo. Kako ne bismo zaboravili njihov doprinos svemu u čemu danas uživamo, u ovom broju

donosimo reprint članka pokojnog Želimira Kanture o prvenstvenom zimskom prijelazu od Mrkoplja do Klenovice, tj. o zimskom prelasku KPP-a. Osim toga, razgovarali smo s još jednim od „Kapelinih“ veterana – Zoranom Gomzijem, koji se prisjetio planinarenja kakvo je nekad bilo, a Eduard Taiber nas je podsjetio i na jedan medeni mjesec proveden upravo na – Bijelim stijenama. A u „Priče iz davnine“ polako počinje spadati i osnutak sekcije mladih, od kojeg je, vjerovali ili ne, prošlo već deset godina!

U sadašnjosti, Društvo i dalje organizira brojne izlete, predano brine o kući i skloništu na Bijelim stijenama, kao i o kući na Viništu, školuje mlade planinare, penjače i vodiče, bira nove predsjednike te na svojim sastancima organizira bogat društveni život popraćen predavanjima i poslasticama iz kućne radinosti, kao što je legendarna pašteta Vesne Kanture. Za sve one koji ju nisu uspjeli probati na jednom od sastanaka, Vesna je rado pristala na to da nam otkrije tajnu svog recepta.

KREŠO SUPJINA

Kao i uvijek, realizacija ovog časopisa ne bi bila moguća bez autora tekstova i fotografija, koji su marljivo pohodili naše izlete, ture i ekspedicije te nas o tome izvijestili, pri čemu jedno posebno hvala dugujemo Jagodi, našoj neumornoj foto-kroničarki, uvijek spremnoj da kroz oko svoje kamere zabilježi gotovo svaki izlet i društveno događanje. Zahvaljujući svima vama, koji neprekidno pišete i fotografirate, dosadašnje su nam 52 stranice postale pretijesne! Ne preostaje mi, dakle, ništa drugo no poželjeti vam da uživajte u ovom, debljem broju, prepunom riječi i slike. Nazdravimo novoj, 2017. godini i neka nam (ako je to uopće i moguće) bude još uspješnija od prošle!

Jelena Spreicer

Izletnički rezime

U 2016. godini Hrvatsko planinarsko društvo „Kapela“ brojilo je 455 članova i ostvarilo 70 službenih (zapisanih) izleta s 2085 sudionika, što je prosječno 30 sudionika po izletu.

Na našim su izletima, osim članova „Kapele“, sudjelovali i mnogi dragi gosti, točnije njih čak 419. U prosincu 2016., Izletničko je povjerenstvo objavilo i novi plan izleta za 2017. godinu, koji se sastoji od 74 izleta.

KAZZ

ledena planina

KAZBEK 5033 M

Kavkaz je planina koja se proteže od Crnog mora do Kaspijskog jezera, a dijeli se na Veliki (sjeverni dio) i Mali Kavkaz (južni dio). Trećina površine Velikog Kavkaza prekrivena je šumama, trećina visokoplaninskim livadama, a trećina najvišim, stjenovitim i zasniženim dijelovima s vrhovima do 5642 m (Elbrus). Na Malom Kavkazu vegetacijski dominiraju šume i visokoplaninske livade dok je najviši vrh Aragak (4090 m).

Kada je Luka objavio da sekcija mladih planira ekspediciju na gruzijski dio Kavkaza, preciznije na 5033 m visok vrh Kazbek u Velikom Kavkazu, odmah mi je bilo jasno da ne mogu s njima, iako sam to žarko želio. Želja je bila dovoljno jaka da sam došao do zaključka da bih ipak mogao s mladima do Kavkaza i tamo obilaziti niža, meni dostupna područja, a gledati viša, uživajući i u jednom i u drugom. Kada sam Luki tu ideju iznio tek u jednoj jedinoj rečenici, on je odmah pristao bez prevelikog razmišljanja.

Nastojao sam da skupina koju sam vodio zadaje što manje brige niti malo jednostavnoj organizaciji puta. Stoga je za nas koji nismo išli na Kazbek organiziran zajednički put do Tbilisija i spavanje prvu noć. Ostalo je vrijeme udarna skupina bila samostalna, kako bi mogli biti što pokretljiviji. U samoj Gruziji smo uz pomoć gruzijskih teleoperatera osigurali međusobnu vezu da možemo učinkovito surađivati u slučaju bilo kakvih nepredviđenih okolnosti pri usponu udarne skupine, ali isto tako i da čujemo dobre vijesti s terena.

KAZBEGI

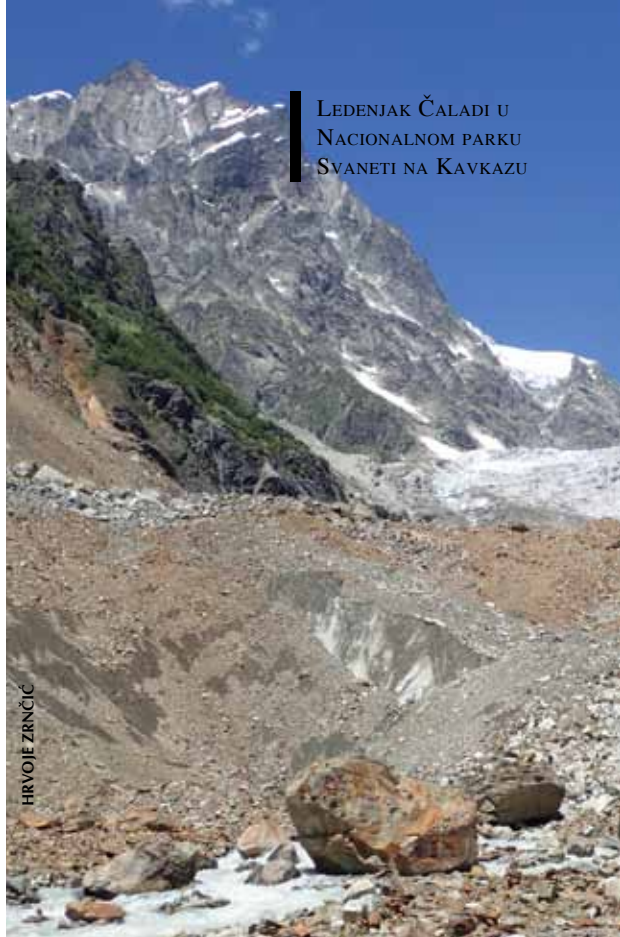
Sutradan po dolasku u Tbilisi, petoro članova udarne skupine (Luka Kvočić, Vjeko, Matej, Luka Molvarec i gost Roman) otišli su najkraćim putem prema

KRAJ LEDENJAKA ČALADI

LEDENJAČKA RIJEKA

LEDENJAK ČALADI U
NACIONALNOM PARKU
SVANETI NA KAVKAZU

HRVOJE ZRNČIĆ

PJEŠAČKI MOST PREKO RIJEKE
U TBILISIJU

HRVOJE ZRNČIĆ

Nacionalnom parku Kazbegi, odnosno prema Kazbeku, trećem po visini vrhu u Gruziji. Od najvišeg Šhare (5068 m), Kazbek je niži za samo 35 m. Kako je prognoza za područje Kazbeka bila loša, naša tročlana skupina (Tihana, Dinko i Hrvoje) ostala je jedan dodatni dan u Tbilisiju. Grad me iznenadio ne samo tradicijom, već i otvorenošću novim idejama, prije svega u arhitekturi koja

posjetiteljima prva upada u oči. Moram iskreno priznati da smo na području arhitekture mi u Zagrebu, i općenito u Hrvatskoj, daleko iza Tbilisija i Gruzije u otvorenosti novim idejama i posebice u njihovoj realizaciji.

Sutradan smo i mi krenuli na put za udarnom skupinom u NP Kazbegi, odn. park ledene planine, što je doslovni prijevod gruzijske riječi Mkvinvareveri,

gruzijskog naziva za Kazbek po kojem je ovaj park i dobio ime. Zadržali smo se tamo nekoliko dana. Najprije smo krenuli putom u planinu kojim su otišli naši prethodnici. Međutim, negdje na visini od oko 2500 m došli smo do gustog sloja oblaka koji je sprječavao svaki vidik, pa i vidik na sam Kazbek. Kada smo kretali u planinu, oblaka gotovo da nije bilo, nastali su za vrijeme našeg uspona i zasjeli na planinske vrhove. Stoga nismo nastavili uzbrdo, već smo se spustili kroz kanjon jedne od ledenjačkih rijeka koje su divlje, neobuzdane, brze i mutne, a čije su obale ukrašene nježnim cvjetovima.

Sljedećih smo dana obišli četiri prekrasna slapa na visinama do oko 2500 m jer su se, nakon ranog ustajanja, oblaci na toj visini ponovno i ponovno stvarali. Obišli smo dva Arši i dva Gveleti slapa. Nismo bili nesretni, jer je i to što smo vidjeli bilo izuzetno dojmljivo. Udarnu skupinu nije pratilo tako loše vrijeme, jer su oblaci činili jedan sloj od oko 1000 do 1500 visinskih metara pa je iznad 3500 do 4000 m bilo puno bolje vrijeme.

U mjestu Stepantsminda, u kojem smo unajmili sobu, često je bilo niskih oblaka, jedan dan čak i malo kiše, tako da nam je bio uskraćen pogled na Kazbek. Uporno sam ustajao svako jutro u zoru ne bih li ga vidio,

no on se nije dao. Srećom, zadnjeg nam se dana ukazao Kazbek u punom sjaju i punoj svojoj dojmljivosti. Prve zrake sunca, koje su obasjale nacionalni park Kazbegi toga dana, obasjale su upravo Kazbek, najviši vrh parka. Ostao sam se družiti s Kazbekom satima, sve dok ga oblaci nisu ponovno skrili. Kazbek je mitska planina na kojoj su bogovi mučili Prometeja jer je ljudima dao vatru. Vežali su ga lancima za stijenu i dopustili divovskom orlu da mu kljuca jetru danju i noću sve dok ga nije oslobodio Heraklo.

BORĐOMI – HARAGULI

Sljedeće nam je odredište bilo Nacionalni park Borđomi-Haraguli na Malom Kavkazu. Vrlo je sličan našem Gorskom Kotaru, s tim da ima puno više vode i to u vidu bezbrojnih malih vodotokova što za posljedicu ima veću vlažnost, a time više mahovine i lišaja. Iako je stvarno lijep, nije nas se posebno dojmio ili makar ne toliko koliko mnogobrojne Arape koji ga obilaze. Možete samo zamisliti arapske krajolike s golim pijeskom i kamenjem u kontrastu s prekrasnim dubokim šumama kroz koje teku mnogobrojni potoci.

SVANETI

Nismo dugo čekali da se uputimo na sljedeće odredište, ponovno u Velikom Kavkazu. Bio je to Nacionalni park Svaneti, dvjestotinjak kilometara zapadno od NP Kazbegi. Otišli smo u administrativno središte Parka, u gradić Mestiu. I ovdje se, kao i u NP-u Kazbegi mogu susresti posjetitelji iz praktički cijelog svijeta, ali je organizacija pružanja usluga planinarima (čitaj: turistima) na daleko višoj razini. Ako primjerice još niste odabrali odredište te dođete u ured za turiste i na zemljovidu odaberete kamo želite ići, službenici će vam odmah dati besplatan zemljovid mjerila 1:50000 sa svime što je potrebno da bez lutanja stignete na odredište. Na zemljovidu je ucrtana staza, prikazana vrsta oznaka koje vode do odredišta, tip rute, duljina puta, prosječno vrijeme obilaska, početna i najviša apsolutna nadmorska visina, vrsta puta (staza, šumski put, šumska cesta itd.), preporučeno doba godine za obilazak, gdje su na putu postavljene oznake, značajne točke i na kraju visinski profil. Zemljovidi su kvalitetno tiskani u boji i na solidnom papiru. Sve u svemu: vrhunska usluga sa službenim podacima u koje nema sumnje.

Za obilazak smo odabrali najbliži ledenjak, jer na ledenjaku nikad nismo bili i jer se s puta dobro vidi

dvovrh Ušba. To je značilo otići uzbrdo 12,5 km do ledenjaka i isto toliko nizbrdo ili ukupno nešto više od 9 sati hoda. Iako je put bio dug i iscrpljujući, jer je cijelo vrijeme bio izložen nesmiljeno žarećem suncu, nismo ni jednog trenutka žalili, jer je ledenjak ipak nešto posebno.

Iz samog ledenjaka u svojoj punoj širini šiklja ledenjačka rijeka, nesputana i divlja, mutna i brza, skokovita i prštava, kao da se u njoj ogleda sva iskonska snaga krajolika. Uživa je čovjek gledati, iako mu se uz kralježnicu javljaju naznake jeze. Uz to smo doživjeli da se niz ledenjak, uz mnogo maloga kamenja, kotrlja kamenje promjera od pola do jednog metra upozoravajući nas da je ledenjak pokretan, da je živ na neki svoj način. Jedno dojmliviše od drugog.

Velikom dijelom puta imali smo više ili manje otvoren pogled na dvovrh Ušba (sjeverni vrh 4698 i južni 4700 m). Iako po visini ne spada ni u prvih deset vrhova u Gruziji, Ušba ima posebno značenje za Gruzijce. Govori se da je Ušba za Gruzijce isto ono što je Matterhorn za Europljane. Planina je to koju je teško osvojiti i koja redovito uzima danak u ljudskim životima od onih koji je pokušavaju osvojiti. Uz to je okružena ledenjacima koji je čuvaju postavljajući svojim procjepima zamke penjačima koji se usuđuju zakoračiti u te izuzetne krajolike.

UŠBA U UOBIČAJENOM
LJETNOM RUHU

KRUNA SVIH NAŠIH DOŽIVLJAJA U GRUZIJI

bila je vijest da su mladi ostvarili što su naumili, odn. da su se popeli na Kazbek i poslije toga obišli više vrhova u susjednom kavkaskom masivu Čauki. S tako dobrom organizacijom i pristojnim vremenskim prilikama, nije se ni moglo očekivati nešto drugo doli uspješnog ostvarenja plana. Osobno me veseli, ne toliko što su dosegli visinu koju do sada nisu, već to što su time stekli novu, višu razinu iskustva puta. Uvjerem sam da u sadašnjim uvjetima nije moglo biti ljepšeg događaja povodom desete godišnjice Kapeline sekcije mladih.

Nakon slijetanja u Tbilisi taksijem smo putovali do 170 km udaljenog, pomalo neuglednog gradića Stepantsminda, odakle na uspon kreću sve ekspedicije na Kazbek. Mnogo je Izraelaca, Iranaca, Rusa, no nije teško susresti ni pustolovne Čeha i Poljake. Nakon nabavke namirnica uspon započinjemo s 1600 m, a na leđima nam se nalaze preko 20 kg teški ruksaci puni opreme, hrane i odjeće.

Prvi smo kamp napravili na 2100 m, podno samostana Sv. Trojice iz 14. stoljeća. Ovo zdanje koje se dobro vidi iz grada zaštitni je znak planine i ovog kraja. Sutradan smo natovareni, još pomalo sneni, sporim korakom krenuli k platou na kojem ćemo se smjestiti u drugom kampu, a riječ je o visini od 3680 m na kojoj se nalazi stoljetna zgrada koja je nekada služila kao meteorološka postaja. Nakon postavljanja

kampa pripremili smo se za aklimatizacijski uspon narednog dana – naš cilj je vrh Ortsveri koji para nebo na 4258 metara. Zbog fantastičnog visokogorskog ambijenta koji nas je okruživao bili smo ushićeni, ali i oprezni. Nakon što smo s ledenjaka prešli na stijenu uslijedilo je penjanje po krušljivom terenu. Vrijeme se pogoršavalo, a planina nas odbila, iako smo bili svega stotinjak metara pod vrhom. Odustajanje ponekad boli, no donijeli smo razumnu odluku. Najvažnije je bilo da se aklimatiziramo, a nakon toga smo uzbuđeni otišli na spavanje, jer nas je još tokom noći čekao najviši cilj.

USPON NA KAZBEK

Ustali smo u dva, pripremili se za uspon i pod okriljem mraka sporim korakom krenuli u pravcu prijevoja Khmaura. Gotovo nadrealno svitanje dočekali smo na ledenjaku

Gergeti, a zatim požurili prema suncu kako bismo čim prije izašli iz sjene sjevernih litica i ugrijali se. Nakon platoa na 4300 m uspon je trajao još četiri sata – rijedak zrak, umor i oprezan korak bili su faktori koji nisu dopustili brzo kretanje.

Najveća sreća pri ovakvim usponima je lijepo vrijeme – zagrijani suncem stupili smo nogom na vrh i kliknuli od sreće, gledajući magleno more iz kojeg su poput otoka stršili 5-tisućnjaci Kavkaza! Zavijorili smo zastavu Hrvatske i našeg planinarskog društva, uživajući u saznanju da smo ostvarili san i dosegli cilj za koji smo se mnogo trudili, puno više nego što je trajalo samo putovanje. Velika je čast stajati na vrhu planine na kojoj je, prema grčkoj mitologiji, bio prikovan Prometej jer je ljudima dao vatru. Silazak je bio mukotrpan, a na ledenjaku nas je zavio magleni plašt, dok je vjetar zlobno nanosio snijeg na tragove otežavajući orijentaciju. Nakon

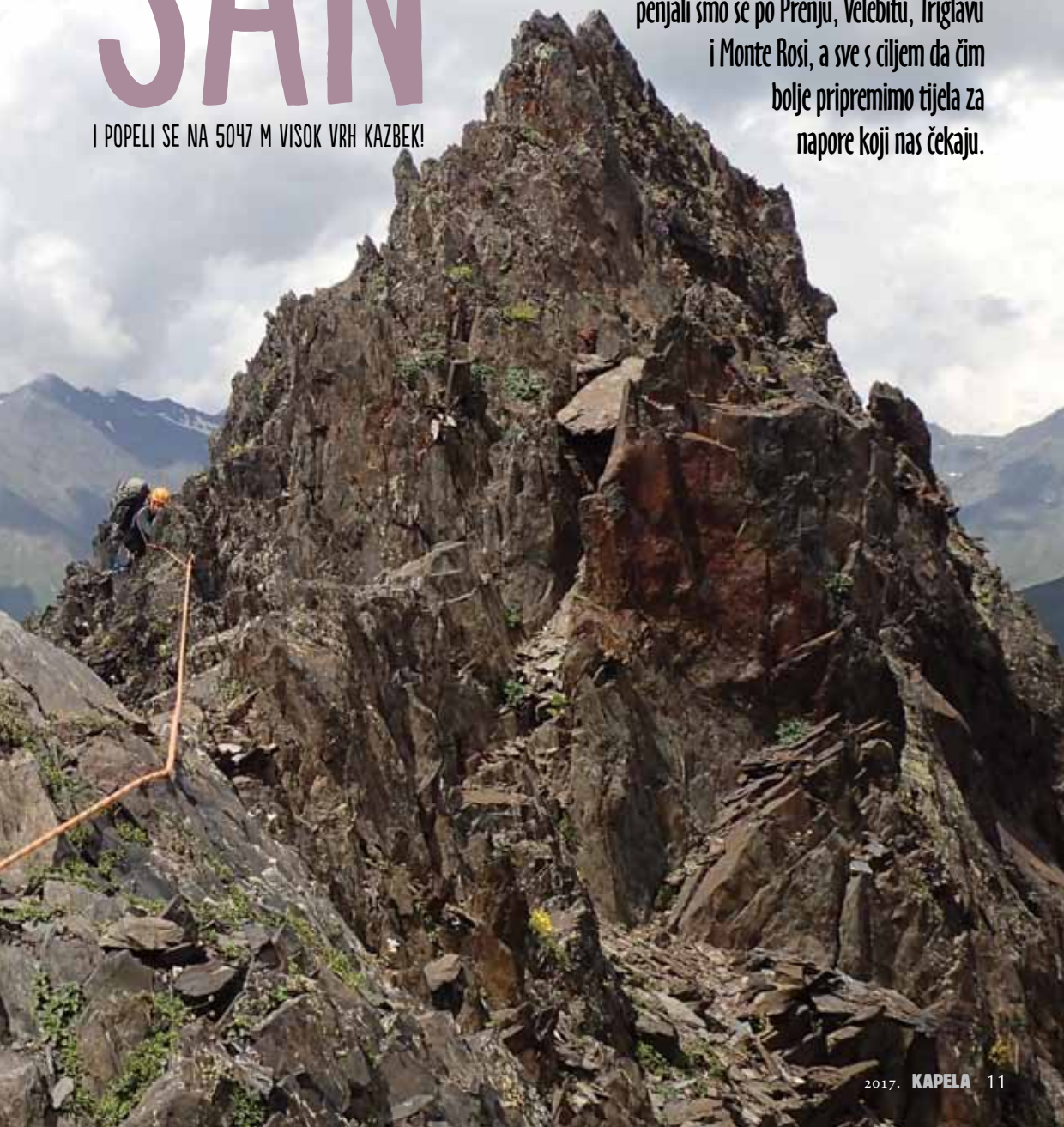
DETALJ S ALPINISTIČKOG USPONA
NA TIKANADZE

ČLANOVI „KAPELE“ POSJETILI BAJKOVITU GRUZIJU

ISPUNILI SMO SAN

I POPELI SE NA 5047 M VISOK VRH KAZBEK!

Planinski lanac Kavkaz broji nekoliko vrlo atraktivnih vrhova čija visina premašuje 5000 m, a tu spada i najviši vrh Europe Elbrus koji se nalazi u Rusiji. Naša se ekipa odlučila popeti na niži, ali jedan od najljepših vrhova pod imenom Kazbek, visok 5047 m. Ekspedicija održana krajem srpnja i početkom kolovoza trajala je dva tjedna, no za nju smo se pripremali već od početka godine. Osim redovitih treninga penjali smo se po Prenju, Velebitu, Triglavu i Monte Rosi, a sve s ciljem da čim bolje pripremimo tijela za napore koji nas čekaju.

NA VRHU KAZBEK
(5047 M)

MATEJ PERKOV

OKRUŽENI PRIRODOM
KOJA ODUZIMA DAH

MATEJ PERKOV

AKLIMATIZACIJSKI
USPON NA VRH ORTSVERI

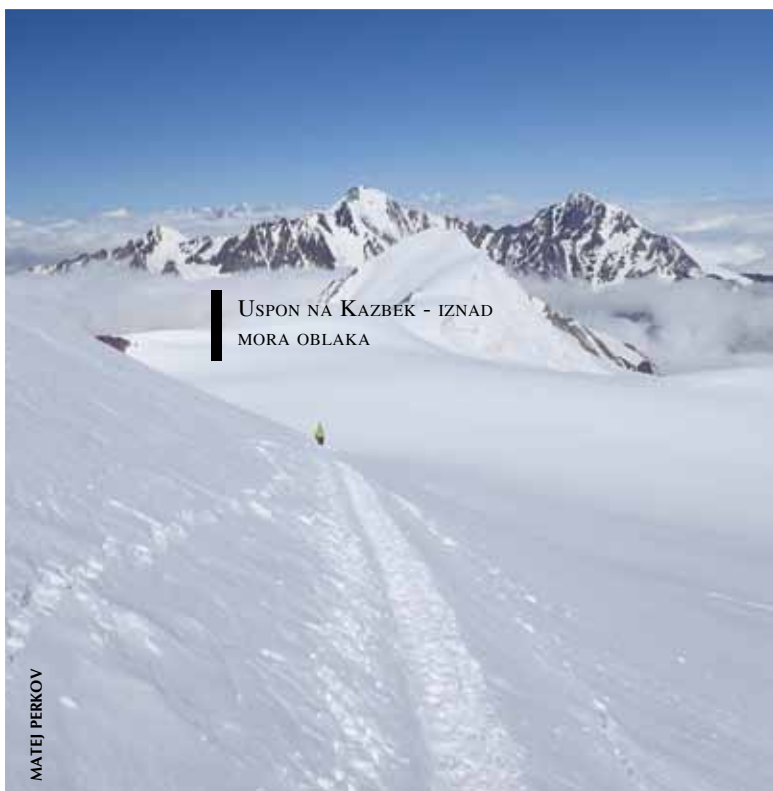

MATEJ PERKOV

MATEJ PERKOV

silaska na manju visinu i izlaska iz oblaka dočepali smo se šatora te proslavili juhom i čokoladom uspješnu turu koja je trajala 14 sati. Pivo i konkretna hrana došli su na red tek kada smo sišli u dolinu, a topla voda iz tuša i stroj za pranje rublja djelovali su kao najbolji izumi na svijetu!

Drugi dio ekspedicije odveo nas je do lanca Chauki, koji se nalazi u blizini granice s Rusijom (Ingušetija). Postavili smo kamp na 2500 m, u planinskom raju koji je spoj svega najljepšeg što smo do sada vidali u raznim planinama diljem Europe: hipnotički zelena boja beskrajnih livada prošaranih šarenim cvijećem, stoka koja spokojno pije iz gorskih rijeka te stjenoviti vrhovi koji se gordo propinju k nebu, podsjećajući

USPON NA KAZBEK - IZNAD MORA OBLAKA

MATEJ PERKOV

SILAZAK S VRHA

nas na to koliko smo maleni. U narednim smo danima napravili tri uspona: prvo smo posjetili lijepi Muxadze visok 3280 m, a zatim se preko nešto nižeg, bezimenog vrha spustili u kamp. U drugoj turi smo se popeli alpinističkim smjerom ocjene 3 na Tikanadze, 3462 m visok vrh koji nas je izmučio i na kraju nas, tek što smo na njega stupili, već otjerao nevremenom. Cijelo ovo područje sačinjeno je od vulkanskih stijena koje su vrlo krušljive, pa kretanje planinom zahtijeva konstantan oprez, pogotovo u penjanju na „sve četiri“.

Treću i posljednju turu obilježilo je lijepo vrijeme, ponegdje ometano oblacima koji su, nošeni vjetrom, sačinjavali savršenu panoramu. Popeli smo se na 3300 m visok prijevoj Chauki pass, a zatim nastavili dugim grebenom preko nekoliko bezimenih 3-tisućnjaka. Teren je ponudio oštro vulkansko kamenje po ko-

jem smo se penjali, zelene livade urešene cvijećem, sipar i nešto snijega – imali smo zaista sve, a panorame su bile neizrecivo lijepe. Vjerojatno smo bili prvi Hrvati u ovim planinama, jer ljudi ponajviše posjećuju samo Kazbek. Nakon šatora, instant hrane pripremljene na kuhlalu i umivanja u ledenom potoku povratak u civilizaciju značio je put u glavni grad

Tbilisi, za koji smo odvojili jedan dan kako bismo ga razgledali. Grad nas je iznenadio i oduševio svojom raznolikošću, isto kao i planine koje su nam dva tjedna bile dom. Gruzijci su vrlo ljubazni, a hrana je odlična i svakako preporučamo degustaciju autohtonih specijaliteta,

kao i vina i rakije. Javni prijevoz, smještaj i dućani su cjenovno itekako pristupačni te se nadamo kako će naše pozitivno iskustvo biti poticaj ostalim visokogorcima i avanturistima da posjete ovu čarobnu zemlju koja se nalazi na razmeđu Europe i Azije.

MATEJ PERKOV

MATEJ PERKOV

BAZNI LOGOR U IDILI CHAUKI GORJA

MATEJ PERKOV

NAJVIŠE ĆEMO PAMTITI DRUŽENJE

MATEJ PERKOV

TBILISI JE DANAS TURISTIČKI GRAD

MATEJ PERKOV

NA TRŽNICI SE NUDE BOŽANSTVENI ZAČINI

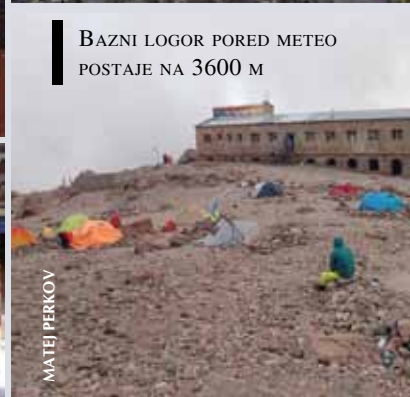
MATEJ PERKOV

OVAJ GRAD LAKO JE ZAVOLJETI

MATEJ PERKOV

CHURCHILE - DOMAĆI ENERGETSKI SLATKIŠ

MATEJ PERKOV

BAZNI LOGOR PORED METEO POSTAJE NA 3600 M

KAVKAZ JE POZNAT PO
PREKRASNOJ PRIRODI

„Ondje, gdje planina Kazbek uzdiže svoj vrh
Gdje orao ne klikće, i nijedna ptica ne leti
Ondje, gdje uspiškos toplim zrakama sunca
Leže vječni snijeg i led, u tišini i smiraju...“

LJEPOTE CHAUKI GORJA

MATEJ PERKOV

NEISTRAŽENI CHAUKI PODSJEĆA
NA DOLOMITE

MATEJ PERKOV

NADOMAK GROSSGLOCKNERA

KAD SRCE KAŽE „DA“, ALI TIJELO NE SLUŠA

— Jagoda Šantić —

Kad sam tog subotnjeg jutra
krenula iz Zagreba u pratnji
sedam visokogoraca, osjećala
sam se nekako drukčije.

POGLED IZ DALJINE

OSTATAK PUTA ĆE PRIČEKATI

JAGODA ŠANTIĆ

JAGODA ŠANTIĆ

JAGODA ŠANTIĆ

Bila sam zbunjena, ali i sretna, jer sam se nadala da ću uspjeti ostvariti svoj cilj i popeti se na Großglockner, najviši vrh Austrije, koji leži na granici između Koruške i Tirola. Već se dvije godine redovito divim fotografijama s te prekrasne planine. Zato kada je kolega Željko Novak organizirao uspon i pozvao me da mu se pridružim nisam imala drugog izbora nego pristati. Mislila sam si pritom: „Idem, kako ne. Probat ću, pa ako uspijem, dobro, a ako ne, opet dobro.“

ŽESTOKI POČETAK

Do Kalsa smo se uz dva stajanja vozili šest sati te napokon stigli do pl. kuće Lucknerhaus na 1918 m. Spremili smo opremu i krenuli oko 12 sati. Željko nam je savjetovao da štedimo energiju, jer će nam ona biti itekako potrebna za kraj, za uspon do doma Erzherzog-Johann-Hütte na 3454 m. Ekipe je krenula žestoko, a ja, onako, normalno. Uz prekrasne vidike na livade prepune cvijeća i prošarane potocima ujednačenim smo tempom stigli do doma Lucknerhütte na 2241 m. Malo sam odmorila i krenula dalje. Postepeno mi je postajalo sve teže, a ruksak s kompletnom opremom (cepin, dereze, pojas, set za samoosiguranje, par karabinera i zamki) mi je predstavljao sve veći uteg. Dok sam se penjala, razmišljala sam samo o tome koliko mi je teško i pitala se hoću li uspjeti.

Nakon 2 sata i 45 minuta dolazim do doma Stüdlhütte na 2801 m. Veselim se što sam stigla

tako daleko i pomislim: „Još samo šesto metara i dosta za danas.“ No dok vadim fotić da fotografiram dom, u desnom listu noge odjednom osjetim strahoviti grč, a samo sekundu kasnije i jaki grč u lijevoj butini. Od neizdržive boli pravim grimasu te mi u pomoć priskače češki kolega i masira mi nogu, dok moj vodič ne izađe iz doma. Masaža je bila uspješna i bol je malo popustila. U domu sam pojela slanu juhu i popila sve što sam mogla da ublažim bol: magnezij, kalcij i tabletu protiv bolova. Odlučujem da s ekipom krećem dalje. Dolazimo do ledenjaka, a dom Erzherzog-Johann-Hütte se već nazire: tako blizu, a tako daleko. No bol se vratila i postajala sve jačom. Iako sam imala podršku ekipe da me neće ostaviti te da će me pratiti do kraja, donosim stratešku odluku da je bolje da odustanem. S jedne strane ne želim stvarati probleme ekipi, a s druge strane moram priznati da je ovoga puta moćna planina nadjačala moje tijelo. Vratila sam se na dom, gdje me dočekalo ugodno društvo HGSS-a iz Splita i Sinja, koji su se upravo spustili s vrha.

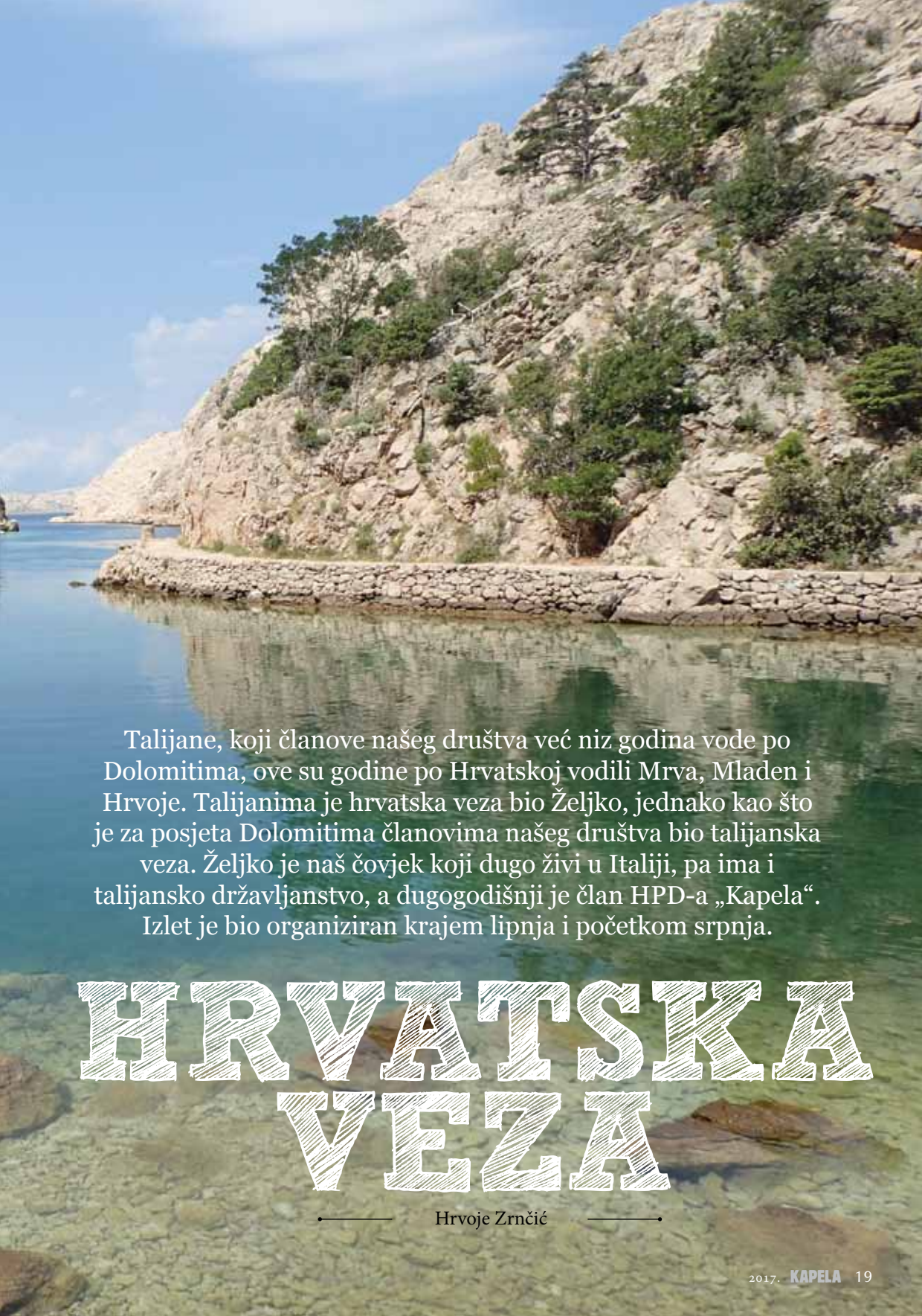
Moja se ekipa uspješno popela i spustila s Großglocknera, a mene ovaj vrhunac još uvijek čeka. Priče o izletima i teškim usponima nisu i ne trebaju uvijek biti samo priče o uspjehu. Ponekad moraš priznati da ne možeš dalje i razmišljati i o svojoj i sigurnosti drugih članova ekipe. Pouka koju svi planinari iz ove priče mogu izvući jest: kad vidiš da ne možeš dalje, odustani. Planina neće pobjeći, ona je tu i čeka te. Uspjet ćeš onda kada budeš posve spreman.

VEDRI I VESELI POČETAK

| ZAVRTNICA

Talijane, koji članove našeg društva već niz godina vode po Dolomitima, ove su godine po Hrvatskoj vodili Mrva, Mladen i Hrvoje. Talijanima je hrvatska veza bio Željko, jednako kao što je za posjeta Dolomitima članovima našeg društva bio talijanska veza. Željko je naš čovjek koji dugo živi u Italiji, pa ima i talijansko državljanstvo, a dugogodišnji je član HPD-a „Kapela“. Izlet je bio organiziran krajem lipnja i početkom srpnja.

HRVATSKA VEZA

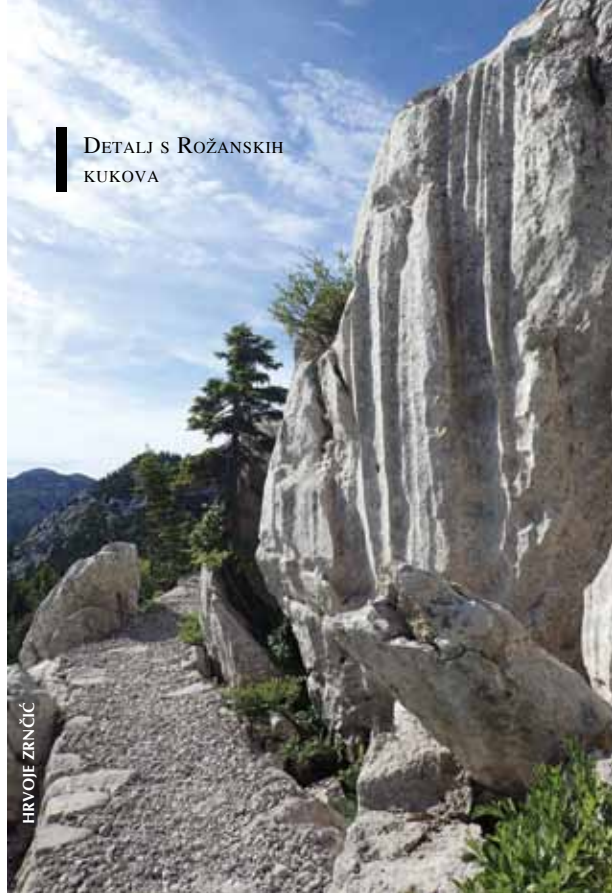
— Hrvoje Zrnčić —

Mrva je u osnovi zamislio izlet Premužićevom stazom i to već od Oltara pa preko Zavižana, Alana i Kugine kuće do Baških Oštarija. U svim planinarskim kućama osim Oltara, hodače je dočekalo svježe toplo jelo, napitci i osmijeh dobrodošlice u ugodnom okružju. Ponajviše je to zasluga nesebičnog i vrijednog Mladena, kao i smirenog Mrve. Možete samo zamišljati koliko je hodačima

nakon devet do deset sati hoda svake večeri za pravo značio takav doček.

Hrvoje je obilazak uobličio tako da nisu izostali najprivlačniji dijelovi Velebita kojima prolazi Premužićeva staza žrtvujući ponegdje i samu stazu. Drugim riječima, skretalo se s Premužićeve staze da bi se vidjelo nešto za što je pretpostavio da je privlačnije od najbližeg im dijela same staze. Tako je, skrećući s

DETALJ S ROŽANSKIH
KUKOVA

HRVOJE ZRNČIĆ

BUDAKOVO BRDO

HRVOJE ZRNČIĆ

Premužičke, u obilazak uključio vrhove Gromovaču, Crikvenu i Krajačev kuk na prvom, a Šatorinu, Budakovo brdo, Bačić kuk i Visibabu na drugom dijelu Premužičke.

Tijekom cijelog izleta, vrijeme je bilo upravo onakvo kako se samo poželjeti može, pa nisu izostali vidici za trajno pamćenje, vidici na more i otoke, na razigrane krške oblike Rožanskih, pa i Hajdučkih kukova i kao kontrast kukovima, na travnate padine Zečjaka, Seravskog vrha,

Budakovog brda i Visibabe. Doživljaj su upotpunile šume srebrenokorne bukve s gustom travom pod nogama te mnoge cvjetnice, koje su protkale cijeli Velebit, čineći ga dodatno veličanstvenim, i to upravo u ono vrijeme kada je svake godine najljepši, isto ono vrijeme kada je ovaj izlet organiziran.

Izlet je završio na moru uz sve morske blagodati, upravo onako kako je Mrva i planirao.

JACODA ŠANTIĆ

BLAŽEN MEĐU ŽENAMA
I ALKOHOLIMA

JACODA ŠANTIĆ

ZAJEDNIČKA PRIJE POLASKA

JACODA ŠANTIĆ

LEDENI STOL PUN DELICIJA

MLADI ZA STARE I ŠPANERI ZA AVANTURISTE

Jelena Spreicer

PRIPREME U VAGABUNDINOJ KOLIBI

LUKA KVOČIĆ

LUKA KVOČIĆ

PROTIV ZDRAVE
PAMETI I DRUGI
NAPITCI

JAGODA ŠANTIĆ

MALI OD (O)ČAJA

Još prošle godine Društvo je pokrenulo novu tradiciju: u godišnji plan izleta uvršteni su izleti iznenađenja koje sekcija mladih i opća sekcija svake godine naizmjenično organiziraju jedna za drugu. Novu kapelašku priču započeli smo 22. studenog 2015., kada nas je Vjeko prvi puta (planski) poveo u nepoznato. Da se radi o izletu iznenađenja, prepoznala je i sama priroda. Doslovno preko noći priredila nam je još jedno iznenađenje u obliku visokog snježnog pokrivača, pa je ekipa na terenu (Luka, Štef, Kiki) u posljednji trenutak bila primorana promijeniti planove. Dok smo stigli do Fužina, jedan od dva autobusa kojima smo krenuli počeo je pokazivati prve znakove posustajanja. Kada su kotači autobusa počeli proklizavati, zaplet ovog izleta počeo je neodoljivo podsjećati na radnju Lovrakove knjige *Vlak u snijegu*. No udruženim su snagama ove dvije neustrašive sekcije autobus izgurale iz snijega i sretno stigle do Vagabundine kolibe, gdje je objavljeno i naše konačno odredište: Zagradski vrh! Od Vagabundine kolibe do Zagradskog vrha redom smo nailazili na iznenađenja koja su nam priredili Luka, Štef i Kiki: prvo male bočice čarobnih napitaka poput božićnih kuglica povješane po granama drveća, a zatim podno samog vrha i ledeni švedski stol prepun delacija te topli čaj, skuhan u inat ledenoj buri! Na vjetroviti vrh uputili su se najuporniji, a u toplini Vagabundine kolibe „stari“ zaključili da će „mladima“ sve višestruko vratiti: kako uživanciju, tako i vremenske nepogode!

BAŠĆANSKA STAZA GLAGOLJICE

NICK NA DNU KANIONA

PREDSJEDNIČKA
AVANGARDA

MAJA PASKAŠ

MJESEČEV PLATO

MAJA PASKAŠ

PREMA KANJONU TRIGET

BRANKO DIVJAKOVIĆ

POVRATAK OTPISANIH

JAGODA ŠANTIĆ

NAJMLAĐA OD AVANTURISTA

JAGODA ŠANTIĆ

Tako i bi! Na drugi izlet iznenađenja, kodnog imena „Španeri za avanturiste“, poveo nas je Marijan Mrakovčić 2. listopada 2016. Obećanje ekstremnih vremenskih uvjeta od početka se pokazalo točnim: Kiša nas je neumorno zalijevala iz svih mogućih smjerova! Marijan nam ubrzo otkriva da je naše odredište otok Krk, tj. Baška, odakle ćemo krenuti na uspon prema Mjesečevom platou. Inače prekrasne vidike koje nudi ova staza morali smo si predočiti u mašti jer su niski oblaci i gusta kiša smanjivali vidljivost. Kod Mjesečevog platoa putevi su nam se razdvojili: dok se „španerska“ većina odlučila vratiti do Baške i broda koji nas je vodio dalje, malobrojni su se avanturisti uputili prema kanjonu Triget, koji je tehnički zahtjevan za spuštanje čak i po suhom vremenu. Za vrijeme dok su avanturisti u kanjonu rastezali užad i spuštali se po stijenama, ostatak ekipe na brodu je dočekala prava gastronomska avantura: od obilja nismo znali kuda bismo prije pogledali. U gastronomskom su smislu „španeri“ još jednom nadmašili sami sebe! Brod je zatim krenuo prema kanjonu Triget gdje su kronično pokisli avanturisti čekali prijevoz: još jedan dokaz da iza svakog avanturista stoji dobra logistika! Neki hrabri pojedinci poput Vjeko i našeg novostečenog prijatelja Nicka iz Colorada čak su doplivali od kanjona do broda, a točka na i ovog izleta bila je zabava koja nas je tek čekala u autobusu. Hvala „španerima“ za sve: hvala za iznimnu atmosferu koju nije moglo pokvariti ni loše vrijeme, hvala za gastronomske užitke kojima su nadmašili sami sebe, hvala za izlet brodom, hvala za cijeli taj kišni dan koji ćemo još dugo pamtiti, jednako tako kao i onaj u Gorskom Kotaru.

U međuvremenu nam je došla i nova, 2017. godina, u kojoj valja dobro zapamtiti datum 22. listopada: datum je to kada „mladi“ i „stari“ zajedno kreću u novu avanturu!

Planinarstvo nekad: planinarstvo kada je upotreba automobila bila puno rjeđa, kada nije bilo modernih tehnologija i kada društvenih mreža nije bilo ni u futurističkim romanima strave i užasa. Budući da se u razgovorima i zajedničkim druženjima na sastancima pokazalo da je interes za prošlost našeg društva

velik, u ovom broju uvodimo rubriku „Priče iz davnine“, u kojoj ćemo zaviriti u povijest: ne samo „Kapelinu“, već i planinarstva kao takvog. Prvi korak u prošlost vodi nas u godinu 1980., kada je jedan od naših najistaknutijih članova, Želimir Kantura, opširno izvijestio o zimskom prelasku KPP-a.

Kapelskim planinarskim putem

Prvenstveni zimski prijelaz od Mrkoplja do Klenovice

ŽELIMIR KANTURA
ZAGREB

Napeto osluškujem isprekidani glas spike-ra dok autobus skakuće zimom oštećenom cestom prema Severinu na Kupi. Prognoza vremena za sutra: »jaki olujni vjetrovi, smjer jugo-zapad, na području Gorskog kotara kiša«. Pogledao sam ispod oka Zorana. Pravi se da ne sluša, ali po napetim crtama lica znam da je čuo. Po ne znam koji puta susrećemo svu žestinu čudi ovog podneblja.

Inače ljupke Delnice dočekuju nas s novim autobusnim kolodvorom temeljito zalivenim gustom sitnom kišom, što je kao zastor padala ispred zaljubljenih svjetiljki. Prenosimo svoje goleme naprtnjače i skije u autobus za Mrkopalj. Uskoro vozač Stanko pali motor i krećemo. Nema nas puno. U Sungeru ulazi dvadesetak mališana. Crvena lica, skijaške kape i šalovi raznih boja odaju da su na zimovanju. Bezbrizan smijeh i prirodna veselost odmorene djece oživljavaju autobusnu monotoniju. Znatiljelno gledaju naše naprtnjače, krpice i dereze što vise na njima. Čude se našim skijama, a još više vozovima. Bili su to krik mode šezdesetih godina, kada se većina mališana još nije ni rodila. U Mrkoplju svi izlazimo. Vozač Stanko nudi nam prijevoz svojom »kampanjolom« do Vojnog Tuka. Kiša tako lije da smo presretni prihvatiti ponudu te smo se svi petoro sa svom opremom na brzinu utrpali u automobil i krećemo.

Na čas smo zastali u Vojnom Tuku da pozdravimo simpatičnu opskrbnicu Anu Sarić i uzmemo ključeve od kuće na Jančarici. Iza zadnjih kuća prestaje asfalt. Kolovoz je potpuno zaleđen, pa se svaki čas pretovarena kampanjola zanosi. Ivice ceste visoko su zasipane snijegom. Za kratko izlazimo na Matić poljanu. Već na samom početku poljane prina prestaje. Golemi zapusi snijega bili su prepreka čistaču pa nije mogao dalje. Istovarujemo stvari. Stanko okreće kola i nakon kratkog pozdrava ostajemo u mraku. Susnježica što ju vjetar donosi s padina Maja sili nas da brzo spremimo stvari i krenemo dalje.

Pokraj nas s desne strane, u mraku, jedva se naziru silhete kamenih gromada što simboliziraju tragičnu smrt. Jedne jezovite zimske noći u veljači 1944. goranska mečava zaledila je dah iscrpljenim borcima XIII primorsko-goranske brigade. Kao da priroda želi i nas iskušati. Samo druga su danas vremena. Naša navlažena odijela odolijevaju naličima kiše nošene vjetrom. Bez riječi, ali nekako oštrijim korakom, pozdravljamo kameni kolonu. Svaki si misli svoje, jer ni mi ne znamo što nas još čeka u ovako teškim uvjetima.

Nakon nepunih sat hoda stižemo do čeke. Oprezno promičemo pokraj strviništa. Obično ovdje vidamo stope najkrupnijih primjeka medvjeda što izgledniji pod snijegom traže ostatke žrtvovanih magaraca i isluženih konja. Iako sam oprezan, jer gladna zvijer ne bira, ne mogu ne razmišljati kako je to zapravo smiješno. Najprije se izmučena životinja dovede do strviništa, a onda ovdje ubije ili već ubijena baci. Zatim devizni (i ne samo on) čovjek s puškom jedva ispentra desetak prečki ljestava i na visini od 4–5 metara, dobro snabdjeven jelom i pićem, čeka (otud: čeka) da se na nišanu najsuvremenije karabinke pojavi nagonom samoodržanja usmjeren izgladnjela zvijer. Hitac i zatim sljedeći podjela trofeja. Sa 300 ili 400 bodova, koliko nosi odstrijeljena zvijer, čovjek s puškom postane slavan i slavjen.

A mi, s onim malim džepnim nožićem za rezanje slanine i kruha, godinama prolazimo i divimo se prirodi i idemo svojim putem. Tu i pokraj te iste čeke! Ovaj puta nema tragova. Ili je to posljedica duboke zime, pa medvjedi još spavaju, ili su susnježica i vjetar izbrisali njihove tragove. Tek nema onih stopa u koje sa strahopoštovanjem guramo naše gozgerice da izmjerimo koliko je medvjed bio velik. Iznad čeke smo začas zastali. Skidamo s leđa teške naprtnjače i odmaramo se. U nastavku put je strmiji a snijeg dublji. Vjetar tresne snijeg s krošanja stabala pa uz kišu još više otežava napredovanje. Uskoro se pojavljuju strma livada ispod kuće i evo nas na Jančarici. Kuća je zatrpana gotovo do krova. Lupamo na željezna vrata. Uskoro se otvara gornja polovica vrata a iz nje izviruju Zdravko i Hrvoje. Srdačan pozdrav i gotovo nas unose u toplu prostoriju. Iako smo tek nekoliko sati na putu i znamo da njih dvojica trebaju pripremiti kuću za naš dolazak, ipak susret s dragim prijateljima izaziva osjećaj topline što tjera na zagrljaj. Dobro zagrijana kuhinja odiše mirisom ruma što ga Zdravko u znak dobrodošlice malo više utuča u čaj. Kratak dogovor uz večeru i počinak. U polusnu čujem kako Hrvoje nekome na upit što će biti sutra ako kiša ne prestane, odgovara: »Japodi naprijed!«.

OD JANČARICE DO SAMARSKIH STIJENA

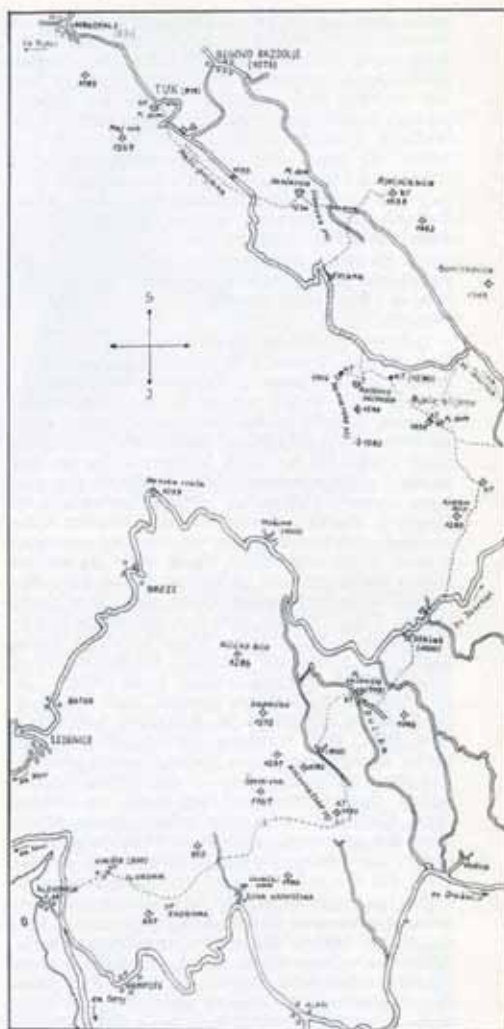
Četvrtak 31. siječnja. Cijele noći vjetar je bjesno udarao u kuću. Hrvoje i Mauricije već su založili obje peći. Velja ustati. Iako nitko neće glasno izreći, ipak nad svima lebdí kao crn oblak pitanje hoćemo li moći naprijed. Možda je Mauricije samo glasnije razmišljao.

Tek on je izjavio da bi se u takvim uvjetima najbrže vratio. Solomunski smo zaključili da idemo najprije na Bjelolasicu, a onda ćemo odlučiti što će biti dalje. Sređujemo kuću i krećemo. Uskoro smo svi ispred kuće pogleda usmjerenog prema Bjelolasici koja se skriva u gustoj magli.

Spuštam se na Vrbovsku poljanu. Da je lijepo vrijeme, pociknuo bih od veselja. Sto smo bliži poljani, vjetar je slabiji. Iz snijega vire vršci borova. Kako je samo lijepa Vrbovska poljana. Sva je prekrivena snijegom a u pravilnim redovima izviruju vršci borova onako kako su sađeni. Nigdje traga cesti za Begovo Razdolje. Da nema smjerokaza što smo ga po ljeti postavili, ne bismo ni znali gdje je cesta. Kiša nemilosrdno pada, ali po danu sve je lakše i ljepše. Ubrzo smo kod cisterne i male šumarske nadstrešnice. Skidamo naprtnjače i guramo ih pod nadstrešnicu, da ih do povratka s Bjelolasice zaštitimo od kiše. Zdravko pokušava načiniti snimak. Sa skijama na nogama i ovako bez naprtnjača kao da letimo. Hrvoje i ja stavljamo na skije krzna. Zdravko ima tzv. kontramazu, vosak što dobro drži da skija ne može natrag. Ostali omataju skije gurtinama i žicom. Kako je zapravo lijepo u šumi. Iz snijega izviruju crveno-bijele putne oznake. Ta mala putna oznaka u ovako teškim uvjetima žari toplinom samopouzdanja i sigurnosti. Ubrzo smo ispod izrazito strmog dijela prije samog grebena. Još sam u ljeti govorio da treba izvesti serpentine jer je ovaj dio suviše strm. Skidamo skije i nastavljamo samo sa štapovima. Kišom zbijen snijeg pruža siguran oslonac.

Pred samim vrhom pogađa nas izuzetno jak vjetar. Uudara nas u leđa i gotovo nas gura prema grebenu. Zdravko zaustavlja čelo. Ja sam posljednji. Mora da baš nije sasvim bezazleno kad Zdravko zaustavlja grupu. Končno stižemo ostale. Zdravko viče da se držimo sasvim blizu jedan drugoga. Tek po kretanjama prvih zaključujem da valja pripaziti. Doista! Kada sam stigao do mjesta gdje su oni stajali, iznenada me zahvatio silan udar vjetra tako da sam pokleknuo. Kada je minuo nalet, nastavio sam do ostalih. Evo nas na grebenu. Tek sada sam shvatio suštinu poruke spikera, olujni vjetar. Hari stoji, a Zoran i Zdravko su na samom bridu. Vesna kleči. U užasnom udaru vjetra, lagana i krhka, bila je sigurna jedino na koljenima. Ledena kiša bolno odsjeda na licu. U trenutku između dva naleta vjetra uspijevamo doći do Vesne. Čvrsto se hvatamo za ruke i stopu po stopu prelazimo na sjevernu stranu grebena gdje vjetar ne udara. Vidim i druge da se drže za ruke.

U zavjetrini skupili smo se kao ovce. Sadržali polako kao po iglama, stopu po stopu, prilazimo Kuli, vrhu Bjelolasice. Samo u predasi-ma vjetra moguće je izći na vrh. Sve je poleđeno i snijegom zameteno. Nema ni traga upisnoj kutiji Kapelskog planinarskog puta. Iz snijega viri samo stara upisna kutija. Za-

TEHNIČKI OPIS KPP-a (karta: Zoran Gomzi)

Prístup: iz Delnica autobusom do Mrkoplja; iz Senja ili Novog Vinodolskog autobusom do Klenovice.

- Mrkopalj — Vojni Tuk 3 km (KT-1)
- Vojni Tuk — Bjelolasica 2h (KT-2)
- Bjelolasica — Samarske stijene 3,20h (KT-3)
- Samarske stijene — vrh 45 min (KT-3)
- Samarske stijene — Bijele stijene — Ljuska 1h (KT-4)
- Ljuska — vrh Bijelih stijena 2h (KT-5)
- Bijele stijene — Velika Javornica 1,15h (KT-5)
- Velika Javornica — sklonište u Dulbi 3,20h (KT-7)
- Dulba — Kolovratske stijene 2h (KT-8)
- Kolovratske stijene — Vinište 2,45h (KT-9)
- Vinište — Klenovica 45 min (KT-10)

Sve ostale potankosti sadrži putni vodič i dnevnik što su ga izdali PD »Vihor« i PD »R. Končar« iz Zagreba i kod kojih se on može nabaviti.

malo smo svi na vrhu. Čovječe, kakav je to osjećaj! Zagrljeni da nas vjetar ne odnese pokušavamo sačiniti snimak. Zdravko, ukopan do koljena, raširenih nogu kao mornar kad mu paluba pod nogama nestaje na uzburkanom moru, traži položaj za snimanje. Vjetrušino, vjetrušino! Dičim se tobom, ali i s nama. Ti šibaš oko sebe nemilosrdno. Ali i mi stojimo uporno. Prvi vrh je svladan! Stisak ruke u debelim rukavicama i povratak. Odmah iza grebena vjetar prestaje. Brzo svladavamo onaj strmi dio, a zatim skije na noge. Za samo petnaestak minuta svi smo kod nadstrešnice. Potpuno smo mokri. Nema pitanja. A i što bismo pitali? Zna se: »Japodi naprijed!«

Dobro označenom kraticom, što smo je u ljeti Vesna, Zoran i ja označili, izlazimo na raskrižje za Planu i Vrbovsku poljanu. Ja sam zadnji. Valja upisati vrijeme dolaska i odlaska. A kiša nesmiljeno pada. Prve više i ne vidim. Sada do Plane treba izdržati. Mokre naprtnjače još su teže. Vučem skije na nogama i polako napredujem. Duskora put postaje strmiji i svom se težinom oslanjam na štapove. Vesna i Zoran imaju plastičnu kliznu plohu pa im skije idu više natrag nego naprijed. Vežu remeničice ispod skija da koliko toliko sigurnije idu uz brijeg. Kada smo dohvatili najvišu točku grebena, započinje spust prema Plani. Kišom namočen snijeg ne dopušta nikakve ekshibicije. Moje klasične drvenjače idu sporo ali sigurno. Na čistini pred sobom vidim Zorana. Kakav je to prizor! Visok čovjek, na leđima golema naprtnjača, a na nogama kratke skije. A padovi kao uspošereni film. Pod teretom naprtnjače najprije poleti malo naprijed, a zatim lagano natrag. Tri tome počinje polako dizati jednu nogu i nakon dugog vremena juri samo na jednoj skiji. Konačno nema više nikog. Samo bijela hrpa što se kopca u snijegu ukazuje gdje se Zoran zaustavio. Koje li folklornog bogatstva. Ali što ćeš? U mucu vrug i muhe jede.

Evo nas na Plani. Iz daljine vidim da su prozori otvoreni. Salone nisu prikovane. Pomislih na čas da nisu slučajno radnici ovdje. Ali nema nikog. Skidamo skije i kroz prozor ulazimo u kuhinju. Peći nema. Na našim plinjskim kuhalicama začas vrije juha od gljiva. Tresemo se od hladnoće. Nakon juhe nastavljamo prema Samarskim stijenama. Zdravko i Mauricije krenuli su naprijed. Ne znaš što je teže. Ako si prvi prtiš snijeg, a ako si zadnji moraš bez prestanka sačekivati, pomagati ili pak ići sam. Podne je davno minulo, a mi smo na kiši i skijama već od ranog jutra.

Konačno i priroda popušta. Kiša prestaje. Utrtim tragom žurim prema »13. kilometru«. Sada više ne moram zaklanjati oči od udara kiše. Gledam oko sebe. I ta Begova staza što nam po ljeti znači samo cestu, sada, zasipana snijegom, neuporedivo je ljepša. Nema onih bolnih rana, posječenih stabala. Visok snijeg prekrilo je oborena stabla i panjeve. Preostali borovi krase krajolik. Kao da svojom visi-

nom i dostojanstvom žele upozoriti na ljepotu ovog predjela. Tako mi je lijepo da bih najradije zapjevao. Ma eto! Upravo to je ono zašto toliko godine ovamo dolazim. Smiraj i dostojanstvo, toliko potrebni u svakodnevnom životu, ovdje su svugdje naokolo. I pjevam. S tugom se prisjećam kako je upravo ovdje bilo kada smo u jesen svečano otvorili Kapelski planinarski put. Prisjećam se kako su malo razumijevanja pokazali oni koji ga nikada nisu prešli i koji nisu mogli osjetiti svu ljepotu ove planine. Imali smo malo vremena za tako veliki put i bilo je nemoguće stići na Matić poljanu u određeno vrijeme, zato smo trčali. Trčali smo s naprtnjačama da na vrijeme stignemo. Trčali smo ovom istom Begovom stazom i nismo je stigli ni vidjeti. Nismo stigli vidjeti ove predivne borove i ovu prekrasnu šumu. A trebalo je znati da šuma ima svoje zakone, svoje udaljenosti i svoja pravila ponašanja. Mi tada nismo stigli ili barem nismo svi. No ništa zato. To je prošlo. Šuma je ovdje i mi smo opet ovdje. I pjevam. Pjeva i šuma, ali to treba znati slušati. Zar Gulbransen nije napisao »I vječno pjevaju šume?«

Na »13. kilometru« čekaju Zdravko i Vesna. Ostali su naprijed put Samarskih stijena. Već je kasno poslije podne. Naprtnjača je toliko teška da se moram često odmarati. Kiša ju je temeljito namočila. Tešak i mokar snijeg oborio je stabla posred puta pa se teško napreduje. Na jačim strminama traverziramo lijevo — desno. Vesna zaostaje. Skije joj bježe na sve strane. Konačno se pokazuje smjerokaz »Bijele stijene« — Vihoraškim putem. Ovdje ostavljamo skije, jer ćemo sutra u tom smjeru. Za danas još samo do Ratkovog skloništa. Propadamo do koljena u truli snijeg. Evo i poznate stijene s desne strane. Hrvoje dolazi pred nas. Dočekuje nas s gromkim »Japodi naprijed«. Putovao sam poprilično. Bio sam u svakojakim kućama i hotelima. Znem ja i Ratkovo sklonište. Unutra je kmično da čovjek u njega nerado ulazi. A sada? Sto je hotel prema Ratkovom skloništu! Suklja kroz šuplju cijev dim, a poneka iskra stidljivo poleti u kišu. A unutra! Gore svijetle, a iz peći cvrkuće pjesma iskrica. Dode mi da vrisnem od sreće. Zdravo prijatelji! Kako se vrijednosti brzo mijenjaju. Treba samo začu dublje u planinu. Presvlačimo mokru odjeću, malo ruma mimo čaja, i zaori se pjesma.

OD RATKOVOG SKLONIŠTA DO KUĆE NA BIJELIM STIJENAMA

Petak, 1. veljače. Dijelimo se u dvije skupine. Zoran, Zdravko i Hrvoje idu na vrh Samarskih stijena, a ostali spremaju goru-čak, pile drva i pripremaju sklonište za slijedeće posjetioce. Kiša lije takvom žestinom da se čovjek zgrozi od pomisli da treba cijeli dan hodati. Zapravo to i nije prava kiša. To su ledeni komadi što uz vjetar koji ih nosi upravo fijuču zrakom. Oko 9 sati svi smo u kući. Za prve trasere određeni smo Vesna i ja. Na-

Priječenje Ljuske

Foto: Z. CeraJ

vlačim krplje i krećemo do odvojka Vihoraškog puta. Naše skije, ostavljene od jučer, pričvršćujemo na naprtnjače. Užasan teret za već dobro izmučene ključne kosti. Stopu po stopu penjemo se polako prema dijelu što ga zovemo balkon. Sve je žestoko zapuhano snijegom. Od staze ni traga. Kišom zavijen snijeg ne dopušta da utisnem krplje. Teška naprtnjača vuče me natrag. Krajnjim naporom pužem čvrsto priljubljen uz stijenu. Dvadesetak metara ispod mene je golema vrtača. Svaki čas moram predahnuti. Nedam Vesni naprijed jer ima jednu krplju drvenu a jednu aluminijsku. Ona drvena se neprekidno skliže. Ja imam obje aluminijske. Štapove sam stavio u lijevu ruku, a desnom hvatam zaleđene oprinke. Usijecam po malo nogostupe i konačno izlazim na drugu stranu. Sada je znatno lakše. Još uvijek je strmo, ali dovoljno široko. Duboko ispod sebe vidim Harija kako na skijama traverzira dno vrtače. On nema krplje pa traži najprikladniji prolaz na skijama. Vihoraški put se u ovim uvjetima može svladati samo s krpeljama.

Vrijeme se smiruje, kiša prestaje. Pristizemo na dno »Suhe doline«. Potpuno sam iscrpljen. Okrepljujemo se citromom i cvebama. Sada već kod svakog odmora skidamo naprtnjače. Pred nam se nazire strm uspon prema Natašinom dolu. Još dok sam dizao svoju naprtnjaču, Vesna je krenula naprijed. Krenula je oštro uz brijeg i začas zadobila petnaestak koraka prednosti. Gotovo pun sat video sam je samo kad sam zbog odmora skidao naprtnjaču i podigao pogled uz brijeg. Bio sam i ljut i iscrpljen. Uvijek je voljela prkositi. Sve je mogla i ništa joj nikada nije bilo teško. Onako vitka i krhka, da bi je vjetar mogao slomiti, grabila je naprijed. Sva

je slavonski dobroćudna, a pri tome nije uopće razmišljala o kakvoj opasnosti. Upravo ovdje, u ovoj uskoj vododerini, postoji samo jedan put i za ljude i za zvijeri. Sjećam se kad je ljetos s aparatom jurila kranjske ljičane po grmlju. Baš tada smo vidjeli veliku zmijurinu upravo na našem putu. I sada će, kao i uvijek kad na nju podviknem, reći: »Ma nemoj se ljutiti. Imaš pravo, ali ne mogu na sve misliti«. Gotovo pri samom vrhu me sačekala. Smiješi se sva sretna što je sama isprtila tako veliku dionicu. Zadihan nisam smogao snage da se ljutim. U sebi sam se divio odakle joj ta silna energija i snaga. Promrljao sam da smo dobro napredovali i krenem naprijed.

Zapuhnuo nas je hladan vjetar. Snijeg je postao veoma tvrd. Znam da smo pred vršnim grebenom. Samo ovdje može tako puhati. I doista! Za samo pet minuta izašli smo u Natašin dol. Odmah istražujemo koji put je povoljniji za silaz u Ljusku. Pošao sam do mjesta gdje stoji učvršćeno čelično uže. Sve je bilo zameteno, samo se duboko dolje naziralo dno Ljuske. Prolaz nije moguć. Doživljem Vesnu. Javlja se, ali je ne vidim. Ona je ispitala lakši put i već krećemo. One velike pukotine što po ljeti izazivaju strahopostovanje, sada su potpuno zatrpane snijegom. Oprezno, gotovo po krošnji inače visokog bora, spuštamo se u Ljusku. Skidamo naprtnjače. Valja sada ispenjati na suprotnu stranu, ali nema oprimaka. Ono što ih ima, presvučeno je ledenom glazurom. Vesna upire jednu nogu u pukotinu, a onda s drugom nogom zakorači na moje rame i dohvaća gornji dio zaleđene stijene. Uspjela je. Prolačim štap kroz štap i dodajem Vesni. Na drugi kraj vješam naprtnjače, a ona ih izvla-

či gore. Uskoro pristižu i ostali. Niz Ljusku preko zasneženog sipara prelazimo uz pomoć užeta. Hari osigurava, a ja ukopavam stope. Ostavljam uže i sačekujem ostale. Sada Vesna ide naprijed. A ovdje je prolaz moguć jedino na vršcima krpilji, lica gotovo priljubljenog uz stijene. Predah. Nakrećem glavu toliko da otupim bol u vratu od naprezanja da me naprtnjača ne prebaci na leđa. Niz duboku vrtaču pogled mi spuzne u daljinu. A tamo suncem obasjani greben Bjelolasice. Ne mogu vjerovati da je jučer tu ljepotu brisao bijesnim udarima vjetar snage preko 100 kilometara na sat. I drugi gledaju. Neumorni Zdravko vadi aparate, treba ovjekovječiti ovaj trenutak.

Nastavljam svoj hod na prstima. Još tri metra i vani sam. Nisam ni stupio pravo na siguran komad, već skidam naprtnjaču. Ruke ne drže više čvrsto, pa mi je zapravo spala s leđa, a skije što su na njih pričvršćene, jednostavno su me pokosile. Ostajem u snijegu dok prikupim snage. Onda se okrećem prema Ljusciji i uživam gledajući kako tada ostali stružu nosom stijenu. Gledam i vičem: »Japodi naprijed!«. Svi smo na sigurnom. Hrvoje i Vesna nastavljaju naprijed. Nad glavama brzo promiču oblaci. Načas se pojavljuje komad plavog neba. Spuštamo se u onu duboku vrtaču u kojoj po ljeti ima snijega. Lijevo se razabiru tragovi medvjeda. Skrenuo je negdje ulijevo. Nadam se da mirno dremucka u nekoj špilji. Gotovo se razvedrilo. Oko nas zubate stijene nekako su svečanije u bijelom ruhu. Da nisam i sam trasirao put, ne bih vjerovao da uopće ima prolaza kroz ovaj stjenoviti kaos. Kuda li samo vode sve te pukotine. I sve te raspukline, rasjekotine, i duboke vrtače, i oštri vrhovi što načas prestraše čovjeka, a zapravo čine najljepši golem što ga je majka priroda pažljivo izvezla. Ja gledam i gledam pa mi nedostaje riječi i pojmova da sve to obuhvatim. Dođe mi da od ljepote, tegobe, strahote i ushićenja vrišnem iz sveg grla.

Ubrzo smo izbili u maleni dolac. Kad smo ga prvi put posjetili trasirajući Vihoraški put, nazvali smo ga »Kako je lijepa moja zelena dolina«. Sada u snijegu bio je još ljepši. Po ne znam koji puta skidamo naprtnjače. Krijepimo se cvebama i citromom, a Hari je uljepšao trenutak toplom limunadom koju je sve dovlje nosio. Već je 15 sati. Valja do mraka dohvatiti kuću na Bijelim stijenama. Kao da smo manje umorni. Bit će da je to onaj osjećaj što ga doživljava umoran čovjek kad zna da se put bliži kraju. Naravno, morat ćemo ložiti, i sve drugo, ali kuća je kuća. Pred nama se otvara već dobro poznat ali uvijek predivan prizor: desno su poznati Prsti, a iznad njih suncem obasjan vrh Bijelih stijena. Kroz procijep u stijeni s lijeve strane vidi se Klek. U mislima jurim prema vrhu, a zapravo uspinjem se teško i sporo.

Sada svatko bira svoj smjer. Idem lijevo jer mi se čini sigurnijim. Gotovo sam dohvatio podnožje vršne stijene, kad iznenada propadnem lijevom nogom, tako da ostajem visiti

na vlastitoj naprtnjači što se zabila na repove skija. Potpuno sam bespomoćan. Bijesno ćupam nogu, ali ne ide. Bit će da je krpilja zapela o stijenu negdje u dubini. Ostali idu desno o mene, jedan za drugim, na svojih 5–6 metara. Viču mi da ne žurim previše. Najrađe bih im svašta rekao. Konačno, Mauricije kopa rukama ispod mene i uspijeva nekako povući krpilju. Prevaljujem se na stranu i izvlačim nogu. Prisetio sam se svojih uputa drugima, da je bolja tuda stopa nego vlastita kratica. U jednom trenutku učinilo mi se da osjećam miris dima. Brzo je nestao, a i otkuda bi u ovu divljinu došao. Hari postavlja uže jer je vršna stijena u leđu. Hrvoje upozorava: »Drži se za uže da ne odletiš u zrak«. Tako smo se osjećali lagani bez naprtnjača.

Evo nas na vrhu Bijelih stijena. I sunce kao da se želi pridružiti našem slavlju. Već je 17 sati, a ono izvire iz mora i zlati sve oko sebe. Cijeli Kvarner rumeni se u rasponu boje od nježno rumeno zasramljenog djevojačkog lica do tamno crvene boje zrele jabuke. Što sve ne vidimo odavde. Nema ljepšeg pogleda nego zimi kada u zraku nema prašine. Od Učke do Risnjaka, od Snježnika, Hrvatskog i Slovenskog, do Grintavca, do Bjelolasice pa sve do dalekih slavonskih brda, od Velike Javornice do Velebita. I Duliba se nazire u magličastoj daljini. Tamo ćemo sutra. Hladno je i brzo silazimo do naprtnjača. Još jedan utovar i gotovo za danas.

Vesna ode naprijed i zna se! Nije vidjela da treba skrenuti lijevo, pa ispod visokih jela prema kući, već je nastavila onim starim putem prema dubokoj vrtači što je inače zovu »frizider«. Vičem joj da se vrati ali više ona i meni nešto što ne razumijem. Viče i pjeva. Mislim da baš sve s njom nije u redu. Poslije nam je ispričala sve. Doista je promašila skretanje, ali je istog časa na dnu vrtače opazila Janka. A tada je vikala i pjevala a mi nismo znali što se događa. Jeste li ikada došli mrtvi umorni pred kuću, a iz dimnjaka suklja dim. Jeste li ikada hodali promrzli cijeli dan, napola gladni i veoma žedni, a čeka vas zagrijana kuća? I ne samo to! Kad smo otvorili vrata skloništa imali smo što vidjeti. Na stolu dvije boce »Plješćivčkog bijelog«, punjenog u Jaski, jedna boca jamničke kiseline, jedan svječnjak s upaljenom svijećom, a u celofanu pečeno pile. Kako reći i zahvaliti čovjeku koji je u Zagrebu u mislima pratio naš put i odlučio da nas ovdje dočeka. Što reći za čovjeka koji je bdio nad našim pohodom i u mislima se ljutio na užasnu kišu. Kako se zahvaliti čovjeku koji je potpuno sam došao ovamo da nam čestita i stisne ruku na onom što smo do sada učinili. Samo, hvala ti Janko, hvala ti prijatelju! Kako je to teško, a kako je zapravo malo potrebno da se bude čovjek.

Opet onaj divni osjećaj opuštenosti tijela i duha. Preplanula, toplinom zacrvenjena lica. Sjedimo oko stola u preostalim suhim odjevnim predmetima, a iznad nas, kao u karnevaškoj noći, visi najraznolikija mokra odje-

ća. A Janko posluhuje, dodaje, siječe, donosi i odnosi. Svako malo ubacuje u vatru po koje drvo. Brine se o nama kao brižni brat. Svim svojim bićem želi nam olakšati i učiniti bezbrižnijim ove trenutke odmora. Napeto čekamo svečanu zdravicu. Konačno, toliko poznati kloket što nastaje kad se miješaju vino i kisela voda. Nazdravljamo sebi i prirodi, ljepoti i prijateljstvu. Nazdravljamo i onim prijateljima za koje znamo da nas u mislima prate, a nisu mogli poći s nama.

A vani ispred kuće nastaje priča sama za sebe. Kroz prozore svjetlucaju titraji svijetla i na tren bljesnu o snježne kristale. Snijeg je visok do samih prozora. Iz vrata se izlazi ravno na snijeg. Od stuba viri samo ruko-hvat. A nebo kao iz priče o Djedu Mrazu. Jaka mjesečina srebrni posedene stijene. Na sve strane blješte one duboke vodotočine što su se tisućama godina urezivale u stijene. Kao da je ovdje nadahnuta predivna melodija »Zvezdana prašina«. Nedostaje još samo jelenski spreg pa da ispred njihovih papaka na sve strane poleti zvezdana prašina. Veličanstven prizor i potpun mir izazivaju tjeskobu u sreću. Čudan je čovjek. Tako je malen u odnosu prema prirodi, a ipak svojim čutilima u jednom trenutku obuhvatiti i unese u sebe svu veličnost te tajanstvene prirode.

S BIJELIH STIJENA DO DULIBE

Subota, 2. veljače. Danas smo se nagradili spavanjem do pola osam. Janko je cijelu noć ložio tako da smo ujutro imali sve suho. Sunce nas je prigrllilo od same zore. Sve je tvrdo i zaleđeno. Stavljamo skije i krećemo prema Velikoj Javornici. Već prvi metri pokazuju da će biti veoma delikatno. Teret naprtnjače i potpuno tvrda podloga onemogućuju nam upravljanje skijama. Padamo na svakom koraku. Ništa od skijanja. Šteta! A bili smo uvjereni da ćemo ovu dionicu do Vrata brzo preskijati. Skidamo skije i vješamo ih o naprtnjače, a na noge stavljamo dereze. Njih nemamo svi. Oštri zubi dereza omogućuju sigurno koračanje. Zdravko ostaje na skijama i u jednom trenutku ponese ga naglo niz kosinu. Tada popušta njegov prastari alpina vez i sama skija juri prema Pili. Svi napeto pratimo jurnjavu skije da bismo mogli sići po nju. Konačno zaustavlja se na jednoj stjenovitoj izbočini. Sada i ostali uporni skijaši skidaju skije jer je postalo sasvim ozbiljno. Janko se spušta po skiju i za desetak minuta uz poprične napore iznosi je do nas. Nastavljamo dalje. Kako smo veoma teški, to svako malo ispod dereza puca nježno leđena kora i propadamo do koljena. Uskoro izlazimo na Mjesečevu glavu. Ljepota prizora u cijelosti nas obuzima. Na sjeverozapadu od nas najljepša čipka: tornjevi i tornjići, britke vodotočine i žljebovi, polomljeni zubi čiji se korijeni gube u nevidljivim dolcima, a sve to posipano snijegom. Bijele stijene! Ništa ljepšeg nije moguće vidjeti! Sada su još bjelije i još uzbud-

ljivije! Da ta čipka ne bude suviše nestvarna, izdiže se iz nje poneki romantični crni bor da umiri uzburkani pejzaž i pomogne srcu da mirnije kuca, a očima da se ipak negdje zaustave.

Pod samim vrhom Velike Javornice ostavljamo naprtnjače.

Osunčana blještava jugozapadna padina, iako je strma, tako je tvrda da s derezama brzo izlazimo na njezin vrh. Sto li se sve sada samo vidi? Tamo na istoku bijeli se kapa na Ličkoj Plješivici, a od juga svijetli se Sveto brdo na Velebitu, pa preko Visočice eto cijelog grebena do Vratnika gdje se spaja s ovom našom Velikom Kapelom. Duboko pod nogama, obrubljeno Mirkovicom i Kaluđericom, prostire se Jasenačko polje. Poznato inače po samim ponikvama, sada djeluje nekako nestvarno. Dobar dio polja prekrilo je veliko jezero o čiju površinu se odbijaju slike borova. Poslije silnih kiša ponori nisu mogli progutati svu vodu pa je tako nastao ovaj doista izuzetan prizor.

Srdačno se rastajemo s Jankom koji nas je dođe dopratio. Još si domahujemo, a zatim u šumi nestaje dragi prijatelj. On se vraća u Zagreb. Mi nastavljamo prema Stalku još uvijek noseći skije. Suviše je tvrdo i strmo pa su dereze još uvijek najsigurnije. Kod Kristininog izvora konačno stavljamo skije. Lijepom i širokom padinom ispod Krpan-bila brzo prolazimo, a onda pravi spust na oveći dolac. Neki traverziraju u lijevo i desno, a neki idu okomito. Teške naprtnjače toliko

Silaz niz Ljusku

Foto: Z. Cerač

Na V. Javornici
Pozadi Bjelolasica
Foto: Z. Cerač

onemogućuju upravljanje skijama da se pravom borimo kako bismo ostali na njima. Cujem odozdo poznati skijaški: hop, hop, hop... To su sretno spuštenu bodrih nas ostale. Kroz rijetku šumu gledam proplanak ispod sebe. Sa strane kroz drveće netko juri na proplanak. Po baletnim figurama i dugom padanju znam da je to Zoran. Buran aplaud popratio je njegovo prizemljenje. I Mauricije je pobrao velike ovacije za svoje završno ronjenje. Sada sam ja na redu. Spuštam se oštro i široko. Siguran sam da bi kroz moje noge mogao proći još jedan pravi skijaš. Nekako sam izdržao na nogama. U nastavku Mauricije demonstrira novu alpsku tehniku skijanja. Uzeo je debelu grabovu kolčinu i gurnuo je između nogu, a zatim je zajašio. Ovakvo kao vilenjak jurio je nezaustavljivo niz brijeg prema cesti za Stalak.

Ubrzo izbijamo na cestu Jasenak — Novi Vinodolski. Ona se zimi nikad ne čisti. Kakav užitek ovih dva kilometra što ih prolazimo do Stalka. Naprijed su Zdravko i Mauricije, a mi ostali hvatamo trag i krećemo za njima. Kako toplo djeluje crveni smjerokaz što jedva izviruje iz snijega na raskrižju ceste za Tomiče. Nebo se već dobro naoblačilo a snijeg je potpuno omekšao. Eto, samo smo malo zakoračili prema jugu, a već se vrijeme počelo mijenjati. Dobro smo zašli u posljednjeg dne. Na Stalku se odmaramo. Krasna šumarska kuća, no žalost nedostupna. Kraj cisterne Zdravko kuha limunsdu i ubrzo nastavljamo dalje. Sto više napredujemo prema Dulibi, snijeg je truliji i plići. Vozimo veoma oprezno jer je strmo, a granje i kamenje opasno izviruje iz snijega. Opet počinje kiša. Još nam samo ona nedostaje. Počinje se hvatati prvi sumrak. Konačno snijeg nestaje i moramo skije nositi. I to baš ovdje gdje smo očekivali najveći snijeg. No višednevna kiša učinila je svoje. Kad smo na dnu Dulibe izašli na šumsku cestu, ponovno je snijeg. Opet stavljamo skije i sada već gotovo u mraku

pristijemo u »Torak«. Zdravko i Mauricije već su naložili vatru u skloništu. Pristižući sjećam se kako smo samo brzo sagradili ovo sklonište. U dva vikenda smo razrušili i složili materijal od stare barake što nam je Sumarija darovala zajedno sa već izgrađenom velikom cisternom. A onda smo opet u samo jedan vikend podigli ovo sklonište. Kako je samo Mauricije vodio i izvodio gradnju. Kakve su to zlatne ruke. Cega god se primi, nešto nastaje. A sve uvijek s pjesmom i smiješkom. Pa još kad smo premazali vanjske stijene i u crveno obojili okvire prozora i vrata, sklonište je izgledalo kao iz »Ivice i Marice«. Sada već umornom na kraju dana, bilo mi je još milije i bliže.

OD DULIBE PREKO KOLOVRATSKIH STIJENA DO KLENOVICE

Nedjelja, 3. veljače. Duliba, inače poznata po izuzetnom miru jer se vjetrovi obično zadržavaju visoko iznad nje, te je noći bila poprište najžešćih zračnih sukoba. Cijelu noć kiša je tukla po krovu, a vjetar se s visina bacao i zaustavljao na okolnim stablima. Pred zoru kiša je zamijenila susnježica, a da bi valjda vidjela kamo pada, munje su svijetlile nebom, a gromovi treskali naokolo. Prekrili smo se najlonima kako smo najbolje znali, a zatim na skije, i krećemo put Kolovratskih stijena. Od kiše, vjetra i gromova gotovo nismo spavali. Pa ipak, ova susnježica nešto je pomogla. Koliko toliko prekrila je zemlju tako da smo mogli koristiti skije. Sada već nastojimo zadržati skije na nogama u svim uvjetima, jer su ključne kosti temeljito nažuljane teretom naprtnjače. Sto se više uspinjemo prema sjevernim padinama Kolovratskih stijena, snijega je sve više. Kod Sumarske kuće »Ričičko bilo« već je visok oko jedan metar. Nakon kratkog odmora krećemo cestom, da bismo nakon dva kilometra skrenuli prema Kolovratskim stijenama. Snijeg je toliko trul da se na čelu mijenjamo gotovo

svakih 100 metara. Ne možeš dizati skiju od tereta mokrog snijega što se skuplja. Visina snijega naglo se povećava. Oznake što smo ih ljetos stavljali stojeći na prstima sada su gotovo na razini snijega. Dobro su vidljive što je veoma važno. Već smo zamoreni hodanjem od prethodnih dana, pa bi skretanje s puta bilo nezgodno. Napuštamo cestu i skrećemo desno uz strmu padinu. Naprijed idemo Zdravko, Mauricije i ja, a iza nas Hrvoje i Hari, dok Vesna i Zoran skidaju skije i navlače krpelje. Kiša je sasvim prestala, ali je tako gusta magla da s naporom određujemo put. Sada se često vidamo jer su serpentine koje svladavamo sasvim kratke, pa smo jedan iznad drugog. Pred samim vrhom magla se prorjeđuje. I za čas, eto onog jakog difuznog svjetla koje nastaje kad sunce zasja kroz maglu. Naskoro i magla nestaje. Mora da iznad nas bijesne snažni vjetrovi, jer oblaci jure čas od mora prema kopnu, čas obratno, a čas kao da stoje na mjestu. To je pravi sudar primorskih i kontinentalnih struja. Na grebenu puše jak zapadni vjetar pa zastajemo na sjevernoj padini. Brzo skidam skije i vadih kuhalo. Topla limunada bit će nam dobra okrijepa.

Prva skupina na čelu sa Zdravkom odlazi na vrh Kolovratskih stijena, a oni odozdo polako pristiju. Dobro smo se iscrpili na ovom usponu. Kuham i drugu rundu limunade, jer se već prva skupina vraća s vrha. Nisu imali vidika jer su oblaci onemogućili razgled. Pijemo limunadu i krećemo. Već je prošlo podne, a do mora po ljetnoj satnici ima još kojih četiri sata. U svima nama pomalo raste napetost. Dan ide kraju, a mi smo još u gluhoj Kapeli. Trebalo bi danas još uhvatiti i autobus za Zagreb. Iznenada oblaci nestaju, a nad nama nebesko plavetnilo obasjano žarkim suncem. To su oni obrati tako svojstveni ovom podneblju. Težak snijeg lijepi se za skije tako da se niz brijeg upiremo

o štapove. A i ruke su već zamorene. Ta već četiri cijela dana uporno hodamo. Spuštamo se s Kolovratskih stijena. Na dnu polja, već na njegovom zapadnom kraju, vidim Zdravka i Mauricija kako grabe naprijed. I taj Zdravko! Nevjerojatno koliko snage ima taj čovjek. A upravo mu je ovih dana punih 60 godina života. Kada samo pomislim da se nisam ni rodio kada je on 1934. godine penjao prvenstvene smjerove u Prenju, Čvrstnici i drugdje. Bio je i višestruki Olimpijac i ne znam koliko puta prvak države. Možda upravo taj sportski duh vodi tog čovjeka da u ovim godinama ovako briljantno svladava sve ove ne baš male napore. Disciplina duha, uvijek usmjeren prema cilju, očito mu i sada daje snagu da tako uporno kroči naprijed. Možda u sebi po ne znam koji puta hvata posljednje metre i bori se sa stazom i s protivnikom. A pričao nam je toliko puta kako se na trkačkoj stazi borio za svaki centimetar bliže rubniku staze. A on ide uporno i uspravno. Divim ti se, prijatelju, i poštujem te. U svojim borbama bio si uvijek sam, a isti cilj i istu stazu htjeli su i drugi. Eto, već nestaje u onoj vododerini prema prijevoju ispod Černog vrha, i više ga ne vidim.

Požurujem sam sebe koliko mi preostale snage dopuštaju. Sada prema kraju je najteže. Gotovo si na kraju puta, a ipak je more još daleko. Razvukli smo se tako da nas ima po cijelom polju sve do prijevoja. Sve ove dane bili smo stisnuti i u malom razmaku. A sada, na osunčanom polju, kao da svako veze svoju priču i hrlji cilju. Stižem u onu vododerinu gdje je Zdravko nestao. Gledam natrag, a visoko na ulazu u polje stoji Hrvoje. On je dobrano zaostao. Nisam imao više dovoljno snage, pa sam više za sebe nego za njega dreknuo: »Japodi, naprijed!«. Sve češće zastajem jer je uspon sve strmiji. Glave pognete naprijed gotovo i ne vidim ispred sebe više od vrhova skija. U trenutku predaha po-

Sklonište u Dulibi
Foto: Z. Ceraž

Na Kolovratskim stijenama

Foto: Z. Cerač

gledam naprijed i vidim dvije osobe kako idu prema meni. Pomislih u prvi čas da se Zdravko i Mauricije vraćaju da mi pomognu. Kad su prišli bliže, ostao sam bez riječi. Josina i Vlado, stari vjerni prijatelji, došli su pred nas iz Zagreba. Nisu išli s nama, ali nisu mogli odoljeti želji da barem dođu po nas i pred nas. Srdačan zagrljaj i stisak ruke. Oni su jutros krenuli iz Zagreba i uspjeli s kolima doći do Luke Krmpotske. Odatle su krenuli k nama u susret. I evo ih! Kažu da su se kladili kako ćemo se pojaviti s polovinom opreme, jer da ćemo sigurno zbog napora pobacati viškove. A mi eto sve nosimo!

Na brzinu nismo mu mogli sve reći niti se zahvaliti. A što samo za nas i za naš pothvat znači njihov dolazak! Jer sada, na primorskoj strani, gdje više nema snijega, bilo bi itekako teško nositi svu opremu, a da ne govorimo o tome kako više neće biti problema s povratkom u Zagreb. Oni ostaju da sačekaju ostale a ja požurujem naprijed. Valja još stići do mora, a ono je još poprilično daleko. Samo, što ti je daleko sada kad si nošen srcem prepunim topline susreta s dragim prijateljima. Gotovo smo dojurili u luku

Krmpotsku. Automobili su bili ispred kuće obitelji Pavelić. Ljubazni domaćini čudom su se čudili kako smo mi došli iz planine a ni puške nemamo. A oni kažu da ni u podrum ne idu bez puške. Pričaju da su vukovi ove zime česti gosti. Nude nas pečenim jabukama i vinom kao krv crvenim. Vele, to je njihov domaći burgundac. Moram priznati da sam onako žedan naglo iskapio jednu čašu i da mi se ubrzo tlo zaljuljalo. Očito je pravo vino. Presvlačimo se i ostavljamo višak stvari u automobile, a onda lagani bez tereta žurimo put Viništa. Stari dida hoće nas ispratiti pa je dobrih pola sata išao s nama i pričao kako ovaj kamenjar pred pedesetak godina nije imao ni jednu kamenu glavicu. Bilo je to ravno polje na kome su ljudi kosili i sijeno kupčali. A danas, veli, nema mladosti pa samo kamenje na sve strane niče. Pozdravljamo simpatičnog starca i nastavljamo dalje.

Sunce nježno miluje promrzla lica, a blag i gotovo proljetni povjetarac nosi eterični miris bilja. Svako malo zastajkujemo i gledamo predivno plavo more pred nama. Kako je to zapravo nevjerovatno: nismo ni jedan sat hoda daleko od snijega debelog preko jedan metar, a ovdje na livadi cvjeta prvo proljetno cvijeće. Kakvog li kontrasta i nepopisivog doživljaja da sada, petog dana, tom mokrom cipelom gazim taj prelijepi cvjetni sag. Prodorni uzvik Mauricija prene me iz misli. Bakooooo! Bakooooo! A odozdo, ispod nas, začuje se onaj već tako poznati i dragi Oj...! Oj...! Začas evo nas pred kućom bake Anke Komadine u Viništu. Ljubimo stariju i pitamo je za zdravlje. A ona kao i uvijek. Već kuha kavu i kaže, dobro je a bit će i bolje. Tek na licu vidiš da je eto minula još jedna zima preko leđa starice Anke. Sama ovdje u planini živi polako i sretno. Gotovo je nevoljko primila one darove što smo joj donijeli. A mi smo svu tu hranu koju smo nosili cijelim putem, ponekad i s naporom, tješeci se da će stariji dobro doći, sada k njoj i donijeli. Ona skromna u potrebama i prilikama gotovo nema riječi, tek ono »ma niste trebali«. A mi bismo bako učinili i više samo nam vi živite dugo i sretno, da vas uvijek ovdje u vašem domu zatečemo.

Opraštamo se, i kroz nekada bogate vrtove žurimo prema moru. Prolazimo propustom ispod magistrale i za kratko evo nas u Klenovici.

Zatvaram ovu knjigu jer sve je prošlo. Ostaje da samo u mislima prođem još jedanput ovaj predivni Kapelski put.

Ovaj je tekst izvorno objavljen 1980. godine u časopisu „Naše planine“ (br. 3-4) te je ponovo tiskan uz suglasnost uredništva „Hrvatskog planinara“ i obitelji Kantura.

INTERVJU SA ZORANOM GOMZIJEJEM "GOTOVO 50 GODINA BRAKA S BIJELIM STIJENAMA"

JS: PRVO PITANJE: KAKO STE
DOŠLI U KAPELU I KAKO JE ZAPRAVO SVE POČELO?

ZG: U „Kapelu“ sam došao – slučajno! Bilo je to 1968. godine, kada sam imao 28 godina. Godinu dana prije sam na proslavi Nove godine u Mrkoplju na zidu vidio niz fotografija s motivima s Bijelih stijena. U ono doba su to bile crno-bijele fotografije, ali sam ih dobro zapamtio i saznao da se te stijene nalaze blizu Mrkoplja. Sljedeće je godine jedna naša prijateljica spomenula da poznaje planinara koji za 29. studenog (tada je to bio praznik) planira odlazak na Bijele stijene. Odlučili smo da ćemo i mi otići, bez obzira na to što nitko od nas tamo nije bio. U ono se doba moralo ići vlakom do Ogulina, a nakon toga dalje autobusom koji je vozio sve do Drežnice. Autobus je većinom uvijek bio pun, a do Jasenka mu je trebalo preko jedan sat vožnje. Od Jasenka smo krenuli dalje pješice te smo do doma stigli već po mraku. Sva sreća, bilo je vrlo malo snijega i vidjeli smo tragove onih koji su prije nas išli gore. To je bilo '68.: te je godine naša kuća bila izgrađena i otvorena, a stara Hirčeva napuštena. Gore smo zatekli samo nekoliko planinara iz tada meni nepoznatog društva „Rade Končar“. Već sam se drugog dana, da tako kažem, vjenčao s Bijelim stijenama. Izašao sam van pred kuću, sve je bilo puno sunca i snijega, a tek kad sam vidio sve te prelijepe stijene... Shvatio sam da je to moj svijet, pa sam tako oduševljen razgledavao okolicu, sve više se udaljavajući od kuće, dok je vrijeme je prolazilo, pa je uskoro proletjelo cijelo jutro. Moje se društvo zabrinulo, jer su pomislili da sam tu negdje zalutao i nestao među stijenama. Kada sam se vratio nisu me baš ljubazno dočekali. Tada sam saznao da su dom obnovili planinari društva „Rade Končar“ iz Zagreba, a njihov vrli član, gosp. Milovan Dlouhy („Mišonja“) pozvao nas je sve da se učlanimo u njihovo društvo, čije su prostorije bile u „Sahari“, kako su nazivali samački hotel preko puta tvornice Končar. Imali su tamo prostorije, dvije sobe, kao i mi ove danas. Došli smo, ja sam se upisao, upisali su se i ovi moji. Međutim, nitko nije ostao osim mene. I to je to!

JS: ŠTO BISTE VI REKLI, ŠTO SE U ODNOSU NA ONO VRIJEME DANAS PROMIJENILO U PLANINARSTVU? SIGURNO VIDITE NEKE PROMJENE U NAČINU NA KOJI SE PLANIRAJU I ORGANIZIRAJU IZLETI. JE LI SE ONDA BILO TEŽE ORGANIZIRATI?

ZG: Na to mogu gledati s dvije strane. S jedne se strane, suštinski gledano, nije ništa previše promijenilo. I onda smo uživali u prirodi kao i svi mi danas. Međutim, ono što se možda promijenilo je to da je u to vrijeme standard bio puno niži. Za neke smo stvari trebali uložiti puno više energije i odreći se nečega, a s druge strane možda smo se mogli više družiti i baviti tada mogućim aktivnostima među kojima je planinarstvo bilo vrlo popularno. Moraš znati, u ono doba takoreći nije bilo televizije, nije bilo kafića. Ljudi su se puno više neposredno družili. No u suštini ništa se nije promijenilo. Tko voli prirodu i iskreno druženje, volio je to i tada, kao i mi danas.

JS: ŠTO BISTE REKLI, JESU LI NOVE TEHNOLOGIJE KOJE SU NAM DANAS DOSTUPNE (INTERNET, GPS I SL.) POMOGLE ILI ODMOGLE PLANINARENJU? JE LI PRIJE ZA SNALAŽENJE U PLANINI BILO POTREBNO VIŠE TEHNIČKIH ZNANJA NEGO DANAS? MISLITE LI DA SMO SE UMJESTO TOGA DANAS VIŠE SKLONI OSLOINITI NA KOJEKAKVE UREĐAJE?

ZG: Po mojoj ocjeni, svako vrijeme nešto nosi, to je činjenica. U ono doba smo imali planinarske karte po kojima smo se mogli dobro orijentirati, i to u načelu nije ni danas ništa drugačije. Možda je najveća prednost to što sada imaš mobitel i GPS. Danas možeš biti puno ležerniji u tom smislu. U ono doba kad si otišao negdje, nisi se mogao nikome javiti dok se nisi vratio. Mogu ti ispričati jedan zgodan događaj vezan uz našeg Zvonka Krena, zaslužnog člana koji je na žalost nedavno preminuo, a koji je svojedobno bio i predsjednik Društva. Pred Domovinski rat, točnije 1990., bili smo na našoj uobičajenoj pješačkoj ljetnoj turi po Orjenu, koju je te godine vodio Hrvoje Zrnčić. Nakon provedena četiri dana u planini i s jednim neugodnim iskustvom sa žeđi spuštali smo se prema selu Vrbanje. Idući tako, sretnemo domaćeg mještana, koji nas nakon pozdrava upita: „Jeste li vi iz Zagreba?“ Kad smo potvrdili, pitao je: „Jel među vama jedan koji se zove Kren?“ Bili smo prilično iznenađeni, ali se ubrzo sve objasnilo. Krenu je, naime, iznenada preminuo otac i obitelj nije imala nikakvog drugog načina da stupi u kontakt s njim osim da tu obavijest da na radio Crne Gore. Zamisli koja je to bila slučajnost da smo u toj pustopoljini sreli tog čovjeka

i da nam je on to rekao! A da je tada bilo mobitela Zvonko bi doznao za tu tužnu vijest odmah!

JS: KAD VEĆ GOVORIMO O TIM NEKIM IZVANREDNIM SITUACIJAMA, EVO JOŠ JEDNOG PITANJA NA TU TEMU: JESTE LI SE U PLANINI SUSRELI S OPASNIM SITUACIJAMA, JESTE LI OSJETILI STRAH? KAKO REAGIRATI U TIM SITUACIJAMA?

ZG: Obično u situacijama kada se desi neka nezgoda ili se pojavi problem, čovjek ne razmišlja previše, jer mora djelovati brzo. Kada to prođe, eventualno osjetiš strah i razmisliš o tome što se sve moglo desiti. Nikada se nismo bojali životinja, više smo imali različitih situacija s ljudima, a zapravo samo jednu neugodnu, i to u Crnoj Gori, u Mojkovcu (to je rodno mjesto Draže Mihajlovića), gdje nas jedan konobar nije htio poslužiti. No to je sve što se tiče neugodnih iskustava s ljudima! Inače su svi domaći stanovnici i najmanjih naselja koje smo srećali u Crnoj Gori, Bosni, na Kosovu i u Makedoniji bili fenomenalni. Jer kod njih još vrijedi nepisani zakon: ako si došao do njih u planinu, ti si njihov gost! Od opasnih i neugodnih situacija vezanih uz prirodu sjećam se oluje koju smo doživjeli na Šar planini na logorovanju, na grebenu Čaušice, na otprilike 2500 m. Tamo nas je zadesila strahovita oluja, od koje su se nekima raspali šatori i slomile šipke. Ipak, to nije pravi strah - to samo moraš izdržati i gotovo.

JS: VI, ZNAČI, NEMATE NIKAKAV STRAH OD STIJENE?

ZG: Ne, ja volim stijenu, zato sam se i zaljubio u Bijele stijene. Ne volim ravnicu.

JS: U KNJIZI „PLANINARSTVO I ALPINIZAM“ ZLATKO SMERKE PIŠE DA JE JEDAN OD IMPERATIVA PLANINARENJA STVARANJE KOMPLETNE PLANINARSKO LIČNOSTI. SMATRATE LI I VI DA PLANINARSTVO UTJEČE NA RAZVOJ KARAKTERA?

ZG: Sigurno! Utječe tako da slijedom različitih okolnosti i situacija čovjek mora pokazati svoj karakter i odnos prema drugima s kojima se tada druži. U planinarstvu rijetko tko zna što je tko po zanimanju. Dobro, saznaš ako se malo bolje upoznaš s nekim, ali postoje ljudi za koje ja ne znam čime se bave. Hoću reći, bitne su ljudske osobine kao požrtvornost, nesebičnost, skromnost, općenito ljubav prema tvojim sudrugovima s kojima si na planini. Naravno, te se osobine najbolje istaknu u mnogim situacijama kada si na dugotrajnim izletima s nekom grupom. Onda si usmjeren jedan na drugoga, nastanu dubinska prijateljstva, povežeš

se s nekim na jedan drugi način kojeg u običnom, svakodnevnom životu jednostavno nema. Ja sam tako s preminulima Želimirom Kanturom i Vlatkom Nemecom bio povezan na jedan poseban način, jer smo toliko toga prošli skupa i bili u mnogim situacijama u kojima mora doći do izražaja nesebično prijateljstvo. To je onda posve drugi način pristupa osobi, to zauvijek negdje ostane! Većinom mi ljudi koji planinarimo, imamo neke zajedničke osobine, čovjek se mora prema drugima ponašati kao prijatelj i međusobno se uvažavati. Evo jednog primjera. Bili smo na ljetnoj turi u Crnoj Gori u Moračkim planinama. Tu nam se desila nezgoda te nam je jedna članica na visini od oko 1800 m pala i slomila nogu u gležnju. I tada se pokazuje planinarska etika i način kako planinari djeluju. Napravili smo provizorna nosila na koja smo ju polegli i sa tih 1800 m smo ju nas šestorica muških spustili u podnožje planine do sela, čijeg se imena i danas sjećam: Dragovića Polje. I nije bilo lako spuštati se tih tisuću metara strmo nizbrdo. U selu smo dočekali autobus, a jedan se naš član žrtvovao i odvezao s njom u tadašnji Titograd. On je do kraja naše ture ostao s njom u Titogradu, odakle smo se vraćali vlakom. Mi ostali smo se ponovno uspeli po mraku do logora i sutradan smo

nastavili našu hodnju. Jer prema planu ture imali smo još pola puta.

JS: ZNAČI KOLEGIJALNOST JE JEDNA OD ODLIKA DOBROG PLANINARA. KOJE SU JOŠ NEKE?

ZG: Prvo i osnovno, to je nesebičnost. Planinar mora imati u sebi jednu duboku ljubav prema drugim ljudima, možda možemo reći da je to i kršćanski. U planinarstvu se uvijek mora gledati kako pomoći nekome tko je došao u tešku situaciju. To sam vidio nebrojeno puta. Planinarstvo je jedan način života i bez toga ne ide. Ja mislim da se to ne može uočiti baš na svim uobičajenim, jednostavnijim izletima kad odeš negdje s društvom i zabaviš se. To nije taj doživljaj. Doživljaj je kad ti stvarno bude teško, i u tim se situacijama tada očituje i pokazuje tko je istinski planinar. U ovim običnim situacijama je to teško vidjeti.

JS: POSTOJI LI NEKI DIO HRVATSKE KOJI BISMO MOGLI NAZVATI PLANINARSKI NEPRAVEDNO ZAPOSTAVLJENIM ILI JOŠ NEISTRAŽENIM? POSTOJE LI NEKI PUTOVI KOJE SMO U MEĐUVREMENU ZABORAVILI?

ZG: Ima možda ponekih, sitnih, nepokrivenih detalja. U globalu su svi krajevi već dobro istraženi, ali uvijek postoje određeni detalji koji nisu planinarski poznati, počevši od Sljemena, pa nadalje. Npr. blizu Horvatovih 500 stuba postoji Markov travnik, pa postoje Orlove stijene. Hoću reći, uvijek ima takvih nepoznatih detalja. Na Žumberku, gdje ja imam vikendicu, ima mjesta gdje čovjek nije valjda deset godina prošao. To su specifična mjesta. Na pet stotina metara udaljenosti od moje vikendice postoji ponor, pećina u kojoj nitko nikad nije bio od planinara. Bili su naravno, domaći mještani, ali planinarskih hodanja nije bilo. Od većih predjela vjerojatno ima neistraženih mjesta na Velebitu. Osobno, ne poznajem dobro slavonske planine.

JS: ZADNJE PITANJE, ZAPRAVO DVA! IMATE LI NEKI USPON KOJI BISTE POSEBNO IZDVOJILI? ISTO TAKO, POSTOJI LI NEKI USPON ZA KOJIM ŽALITE ŠTO GA NISTE ODRADILI ILI GA JOŠ UVIJEK PLANIRATE?

ZG: Ne planiram više ništa! Bila mi je žarka želja da odem na albanske Prokletije. U ono doba se to nije moglo. Sada kada se može, ja više ne mogu! Od onih uspona koji su mi ostali u posebnom sjećanju, to su

možda dva vrha, opet u Crnoj Gori – Štitan (2165 m) i Surdup (2184 m). Iza njih je Rikavičko jezero. Taj Surdup mi je ostao u sjećanju jer je vrlo sličan našim Bijelim stijenama.

JS: EVO ZA KRAJ, ŠTO BISTE OVIM PUTEM PORUČILI MLADOJ GENERACIJI PLANINARA KOJA ĆE USKORO STASATI U PLANINARSKOJ ŠKOLI, A ŠTO STARIJOJ GENERACIJI?

ZG: Mlađoj generaciji mogu jedino poručiti da uživaju u planinama, da gledaju oko sebe otvorenih očiju, da zajedno dijele svoje planinarske doživljaje, da saznaju što je više moguće o svim mjestima kroz koje prolaze, o prirodnim značajkama planina, o stanovnicima, o biljkama i životinjama, i o svemu ostalom. Jer planinarstvo nije samo puko hodanje po planini, prije je to jedan način života, vrednovanja vlastitog života i načina na koji doživljavaš svijet oko sebe i druge ljude. Na kraju krajeva, mi smo i rođeni u prirodi, a nismo stvoreni za grad. A što poručiti starijoj generaciji? Neka nastavi dokle god može!

JS: HVALA VAM LIJEPA NA RAZGOVORU!

Razgovarala Jelena Spreicer

**DR. RADIVOJ SIMONVIĆ
(1858. – 1950.)**

— Hrvoje Zrnčić —

Dr. Radivoj Simonović, istraživač Velebita po kojem je ime dobila Simonovićeve stapina (Stap), je krajem 19. stoljeća, nakon završenog studija medicine u Beču, službovao kao liječnik u Češkoj, Hercegovini, Trstu, Milni na Braču, Lipiku i Somboru. Osim medicinom bavio se i zemljopisom, geologijom, etnografijom i botanikom, a k tome bio je putopisac, fotograf i planinar.

Kako dr. Simonović shvaća planinarstvo, svjedoče njegove riječi: „Možda bi kogod htio znati, kakve sam hasne imao od svega toga! Novaca sam potrošio toliko, da bih mogao salaš kupiti. Samo sam u zlatu prosuo po kršu 11.000 kruna, jer sam zlatom plaćao čobane i seljake, putovođe i nosače prtljaga. Za put, hotele, fotografije, konzerve i knjige potrošio sam mnogo više. Mučio sam se kadgod grozno, bez vode po suncu, bez krova po kiši, bez postelje na travi i na kamenu, pa noćio sam i u rupu u snijegu. Al da se kajem? Ne ja! Bio sam uvijek presretan na putu! Moje duševno uživanje bilo je tako veliko, da sam ja svuda u najsumornijem kršu, i kraj mora i na vrh gora, bio kao u kakvom raj!“

A evo što je on osobno napisao u “Hrvatskom planinaru” 1936. godine:

Stariji se planinar može zgodno da posluži jahaćim konjem, da štedi sebe i svoje srce.

Planinar treba da ide polako i onda, ako ne kupi biljke, treba da zastane pa razgleda kad vidi što lijepo, da sjedne pa uživa, i da fotografira.

Pokraj goleme vatre bilo je toplo, pa smo spavali kamen pod glavu, i okretali vatri jedared trbuh i jedared leđa, a noću smo nekoliko puta crnu kavu kuhali. Čim je svanulo krenuli smo dalje pa smo prije 8 sati zdravo stigli u Lučine, kupili jagnje pa pekli na ražnju!

Najbolje je ako u društvu ima geolog, koji pregledava stijene i razbija kamenje pa traži petrefakte ili botaničar, koji traži biljke ili fotograf koji traži motive, pa cijelo društvo svaki čas zastajkiva i ne juri.

U podne treba stati pa počiniti, sjesti pa jesti i opružiti se na travi pa proležati i spavati bar jedan sat.

Na planini se svuda može dobiti svježeg mesa. Ni ja ni moji suputnici ne volimo svaki dan jesti janjetine, jer brzo dotuži. Sasvim je dosta svaki treći dan peći janje.

Kava crna i bijela, čaj sa limunom ili rumom i Ovomaltin su vrlo dobar napitak, i za vrijeme marširanja i na odmoru, a osobito noću, kad je studeno pod šatorom ili krovom.

Vina sam više puta ponio na planinu, ali sada ne nosim, jer smo redovno sve vino popili već prvi dan do podne, pa poslije kad smo ga upravo najbolje trebali, nije ga bilo.

Kad smo 1926 bili na Velebitu oko Vaganskog vrha i Badnja pa došli na Rujno, tako smo obljutavili, da smo morali poslati jednu djevojku dolje na more, da nam donese nekoliko litara vina!

BRAČNO PUTOVANJE NA BIJELE STIJENE

Eduard Taiber

Prilikom tradicionalne proslave Martinja (vrlo starih Kapelaša prošle, 2016. godine, iskoristio sam priliku porazgovarati s Duškom Beštakom o njegovom bračnom putovanju na Bijele stijene u drugoj polovici ožujka 1963. godine.

Novopečena supruga Seka imala je malo planinarskog iskustva i nije znala kamo je Duško vodi na bračno putovanje pa je tako, između ostalog, ponijela i viklere za kosu. U to se doba putovalo vlakom do Ogulina, autobusom po vrlo lošoj makadamskoj cesti do Jasenka i zatim pješice do Bijelih stijena. U Jasenku se mogao unajmiti konj, što je Duško i učinio kako bi Seka što manje hodala, a to što nikada nije jahala bilo je manje važno u tom trenutku. Kako je u to doba godine snježni pokrivač redovito najdeblji i kako je snijega te godine bilo nešto više nego obično, konj je počeo propadati već na Begovoj stazi. Vlasnik konja nije htio ići dalje, a bili su stigli samo do starog odvojka za Bijele stijene. Dalje su sa svim stvarima morali do Hirčevog skloništa na Bijelim stijenama koje se nalazilo uz današnju cisternu s vodom. Srećom, na stazi nije bilo previše snijega osim na mjestimičnim zapusima. Nakon otprilike tri sata hoda, potpuno izmučeni, stigli su napokon do skloništa, a sklonište je bilo do krova zatrpano zapuhom snijega.

Srećom, lopata je visjela na obližnjoj bukvi, najvjerojatnije namjerno ostavljena. Trebalo im je dva sata uklone snijeg do ulaza u sklonište. Smjestili su se u malu sobu u kojoj su bili vojnički kreveti na kat i peć, ali i drva pa su se mogli ne samo grijati, već su mogli i kuhati. Glavna noćna zabava bila je tjeranje puhova koje su toplinom probudili iz zimskog sna. Bračno je putovanje trajalo tri dana. Što su radili svo to vrijeme, nisam pitao jer ipak je to bilo bračno putovanje.

Na ovu je ideju mogao doći samo Duško koji je istinski ljubitelj Bijelih stijena. Redovito je sudjelovao u obnovi Hirčevog skloništa, ali isto tako i na izgradnji današnje kuće. Hirčevo sklonište srušeno je 1972., a današnja je kuća izgrađena je 1968. godine.

Информация

В данном месте находится старейшее дерево в парке, которому более 100 лет. Оно является объектом охраны и имеет статус памятника природы. Дерево имеет диаметр ствола 1,2 м и высоту 25 м. Оно является ценным объектом для изучения и охраны.

Площадь охраняемой территории составляет 100 кв. м. В данной зоне запрещены любые действия, угрожающие сохранению объекта.

Содержание: Описание объекта, его история, значение для природы и культуры. Также включены правила поведения в охраняемой зоне.

Карта

Карта показывает местоположение объекта в пределах охраняемой территории. На карте обозначены границы территории, а также другие объекты, находящиеся вблизи.

UDRI VIHORAŠA NIJE TI BRAT
(KOMNA, OŽUJAK 2010.)

LUKA KVOČIĆ

I MI KOPITA ZA HODANJE IMAMO
(KOMNA, OŽUJAK 2010.)

Osnovani smo 2006. godine na inicijativu tadašnjeg predsjednika društva, Hrvoja Zrnčića. Iako je dio stožernih igrača iskazivao nepovjerenje u uspjeh Hrvojeve zamisli, dobili smo blagoslov Upravnog odbora. To pripisujem prije svega tome što je na čelno mjesto sekcije za mlade ili sekcije mladih postavio čovjeka koji je s društvom imao veze gotovo isključivo kroz orijentacijsko trčanje. Većini društva sam, dakle, bio nepoznat. Iako su svi uvidjeli da je mladež neophodna u borbi protiv izumiranja, skepticizam i oprez su bili prisutni i povlačili za sobom razna pitanja: „Što ti mladi znaju o vrijednostima planinarstva, što ako se otmu kontroli i unište naš višegodišnji trud...?“

Iako se Hrvoje i ja tada nismo poznavali, polagao je nadu u mene na temelju činjenica prikupljenih u razgovorima s našim zajedničkim prijateljima i poznanicima, a ponajprije s

mojim roditeljima, Tatjanom i Želimirom, s kojima je davnih dana zajedno koraćao po brdima. Eto, iskoristit ću ovih par redaka da mu se zahvalim u svoje osobno ime što me potaknuo na to da se djelovanjem u Kapeli više posvetim planinarenju. Iako možda nije red, ovaj ću si put dopustiti da mu se zahvalim i u ime cijelog društva, koje bez njega i njegova poteza ne bi doživjelo ili proživjelo ovu katarzu. Ili bar ne na ovaj način.

SKROMNI POČETCI

I tako, unatoč i usprkos svemu, krenuli smo. Prvo na Strahinjšćicu sa seniorima, pa na Puntijarku u vlastitoj režiji. Od prvih koraka je prošlo nekoliko godina i začas smo došli do ovih jubilarnih 10! Nezahvalno je ocjenjivati svoj rad, ali u ovom konkretnom slučaju s ponosom mogu reći kako smo postigli svrhu zbog koje smo osnovani, a to je, naravno, produživanje vrste (društva).

A kako smo to uspjeli? Nije to što mislite! Kao i sve u

SVRŠENIH 10

Luka Kvočić

Ne htjeti ništa, samo uživati. Smoći snage ne reagirati na razočaranja, sakriti ljutnju, suzdržati se od jala, zračiti samo pozitivnim vibracijama, sreću tražiti u malim stvarima.

PRVA DVOZNAMENKASTA OBLJETNICA OSNUTKA SEKCIJE MLADIH

'rvata, riješili smo to mitom, korupcijom i nepotizmom. Podmićivanje visokopozicioniranih dužnosnika odradili smo bijelim do srednje prošaranim špekom, a ostalima, manje zahtjevnima, smo uvaljivali pancetu. Od samih početaka sekcije izrađivali smo svoje planove izleta koji su bili miks izleta seniora, naših izleta te radnih akcija za koje smo shvatili da su prvi segment koji trebamo u potpunosti preuzeti na svoja pleća. I ni' nam bilo teško sve dok se Vjekoslav, sto mu gromova, nije dosjetio da bi mogli nositi cjepanice za kurenje na našu šumom okruženu kuću. Dapače, tu smo se mogli najlakše dokazati i steći povjerenje preostalog dijela naše male zajednice (ja pogotovo nikad preboljene Đurde). Nizale su se godine u kojima smo glavni igrači sekcije bili Vjekoslav Habulinec, Ana Kvočić i moja malenkost. Radoznale curice su dolazile i tražile kako ispuniti slobodno vrijeme, ali nekako brzo bi im postalo jasno da im neće ništa biti ispunjeno, jer je s nama jedna puca koja ima jasno izražen „ti si moj, samo moj“ gard i koja ih je tjerala pogledom. Muški su taj proces prolazili još brže. Ali tu i tamo se dogodilo da se netko i zakvaćio na naš šarm (uglavnom situirana gospoda bolje platežne moći). Tak' smo se malo po malo skupljali, al' se nikak nismo uspjeli zbrojiti, navek nam se činilo da se previše oduzimamo mjesto zbrajamo, računica nam nigdar ni' štimala. Ni' nam to smetalo, jer kaj smo se više oduzimali, to smo se bolje zbrajali, tak da nas je na kraju ipak bilo sve više oduzetih.

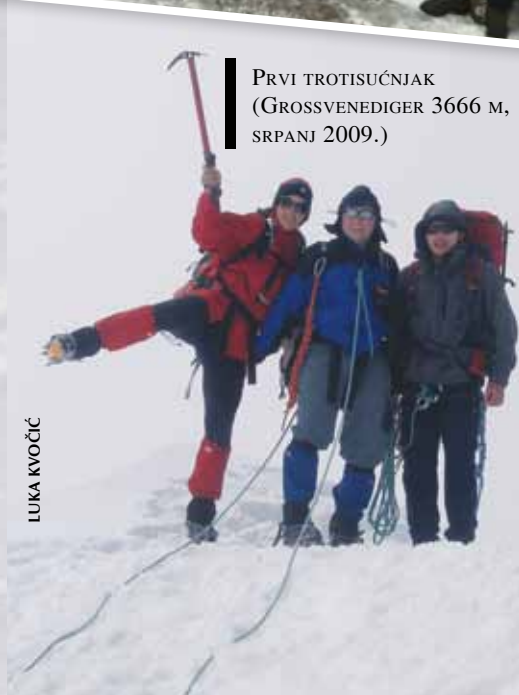
Zatim smo polako preuzeli na sebe Kapeline hodački zahtjevnije tradicionalne izlete, poput zimskog noćnog bauljanja na Zavižan. Mi (i) pijane krijesnice. Nakon zahtjevnijih, došli su na red i manje zahtjevniji izleti, a sve pod patronatom sveprisutnog Vjekoslava.

V. SNEŽNIK, SIJEČANJ 2011.

LUKA KVOČIĆ

PRVI TROTISUČNJAK
(GROSSVENEDIGER 3666 M,
SRPANJ 2009.)

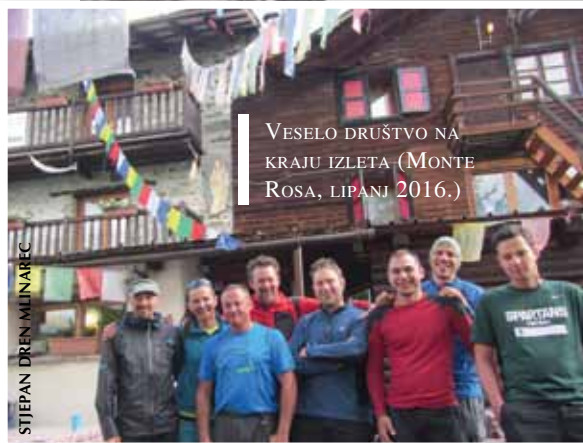
LUKA KVOČIĆ

CRNI VRH,
VELJAČA 2015.

BOJIN KUK,
LIPANJ 2012.

VESELO DRUŠTVO NA
KRAJU IZLETA (MONTE
ROSA, LIPANJ 2016.)

A SAD KAD STE MI DONIJELI CJEPAVICE,
SVAKU ČU PREPILIT NA TOČNO 25,0 CM

ZA LJUT GRAH - LJUT POGLED;
KAKVE OSVJEŽAVAJUĆE CJEPAVICE,
A KAKO TEK DOBRO GORE
(MAGLIĆ, LIPANJ 2011.)

SKLAPANJE VRATA WC-A NA
BIJELIM STIENAMA (LIPANJ 2008.)

NA KRILIMA (JEBI)VJETRA

Neke od godina u nizu nam se priključio i tip čvrstog stiska ruke, dosta odrježit u govoru, ćelave glave, u ono vrijeme fino uzgojenih brkova, samo još fale cvikeri i kožna kapa i eto ti Grunfa. Nekim čudom mu se sviđjelo što je doživio na svom prvom izletu na slovenski V. Snežnik (ciča zima, snijeg, smrznuta staza, kiša i poznata slovenska bura, sve bez adekvatne opreme), pa se počeo češće pojavljivati na izletima. Tu je cijela priča oko društva nenadano dobila zamah. U biti, nije toliko nenadano, takvog smo i čekali. Kakav jebivjetar! Vedra duha, jajat, grlat, nadobudan, svaka bi ga htjela (i to cijelog), spreman da ga se upregne i na svašta nagovori. Iz sadašnje perspektive bi bez njega cijela ova priča o pomlađivanju bila nezamisliva. Zahvaljujući ponajprije njegovom angažmanu mladi su se koju godinu nakon njegova ukazanja uhvatili u koštac s planinarskom školicom koja je osnovni magnet za nove članove. On je, kao što pretpostavljate, dobar k'o kruh naš svagdašnji, predsjednik Josip Zelić, čijim je nesebičnim trudom i zalaganjem ta škola podignuta s visokog na još viši nivo i "perjanica je školovanja planinara u Hrvata" (citat dobroćudnog i zloglasnog A. Č. – podaci poznati urednici (i policiji)).

Od osnovnih zadaća društva teško je naći poru u koju do sad nismo upuzali. Tu su i dežurstva, briga oko kuće na uvijek prekrasnim Bijelim stijenama, ušli smo i u markaciste (debljim kistom), uređujemo i časopis i urednice časopisa (tanjim kistom), radimo i na novoj web stranici. Sve što nam je društvo ostavilo u nasljeđe iznimno cijenimo i trudimo se to održati, ali i unaprijediti, kako bi i već vrlo živi idući naraštaji mogli hodati našim stopama. Tako u novije vrijeme u društvo polako uvodimo alpinizam i ekspedicionizam, što je logičan slijed daljnjeg razvitka društva.

VELIKO „HVALA“

Iz ovih redaka možda se čini kako se društvo sastoji samo od nas nekoliko do sada spomenutih mladih, a oni prije nas kao da su već odapeli. Ali nisu, još uvijek su tu, vrlo živi, i nikako ne treba zaboraviti da je vođenje društva za sve ovo vrijeme bilo u rukama seniora, kao i mnogobrojni izleti, slavlja (pogotovo Dan i rođendan Društva), kulturni događaji koje

su oni organizirali i vodili. Bez njihovog velikog angažmana i uzajamne suradnje sve ovo ne bi bilo moguće. Stoga mogu samo zaključiti da je ovih desetak godina provedenih u Kapeli bilo prekrasno, nestvarno, gotovo utopijski.

Ako ste se došli družiti i nesebično doprinisiti radu i rastu društva, na pravom ste mjestu. Mi ne egzistiramo radi osobnih probitaka, profita i materijalne egzistencije. Autoritete ne stvaramo nametanjem, vikanjem, prijetnjama i svadanjem, već znanjem, radom i zalaganjem. Ovo nije sport i ne natječete se ni s kim, ako vaš ego zahtjeva potvrdu da ste bolji od drugih, idite tamo gdje to možete ostvariti. Ne očekujte pohvale, ne tražite nagrade, dajte sve od sebe da se zabavite, a da pri tom svojim ponašanjem nekom drugom ne pokvarite boravak u planini. Ne budite sebični, tuđe zadovoljstvo uvijek stavljajte ispred svog. Ne brojite drugima što su napravili, a što nisu prije nego što pometete ispred svog dvorišta. Uvijek pružite najviše što u tom trenu možete. I veselite se i pjevajte od srca, pjevajte kao Jagoda!

LUKA KVOČIĆ

I na kraju veliko „Hvala“ svima vama, planinarima s kojima sam provodio vrijeme u planini i izvan nje u proteklih 10 svršenih godina. Bez vas bi taj put bio besmislen i uskraćen za mnoge prelijepe trenutke!

NEKAD POJEN,
NEKAD GONJEN

LUKA KVOČIĆ

J... KOLKO NAS
IMA (DINARA
SVIBANJ 2016.)

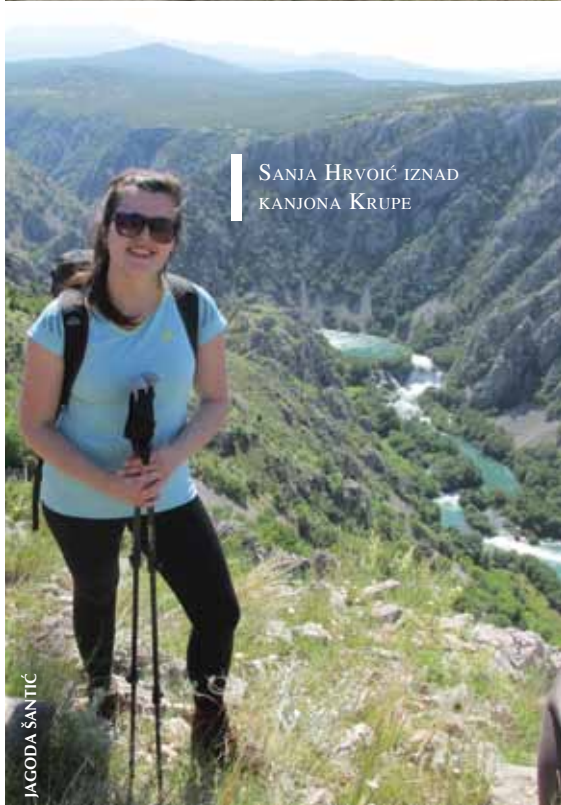
LUKA KVOČIĆ

PLANINARSKA ŠKOLA IZ PERSPEKTIVE 2016 NOVOG VODIČA

Sanja Hrvoić

JAGODA ŠANTIĆ

PLANINARSKA ŠKOLA NA
RAVNOJ GORI

SANJA HRVOIĆ IZNAD
KANJONA KRUPE

JAGODA ŠANTIĆ

PROFESORICA SANJA
NADGLEDA SPUŠTANJE

JAGODA ŠANTIĆ

DEMONSTRACIJA
DAVANJA PRVE POMOĆI

JAGODA ŠANTIĆ

Dogovori su krenuli putem e-maila, pa se dogodio i sastanak na kojem smo se uspješno usuglasili o predavanjima, izletima te svemu ostalom što ide uz školu. Dileme je imao jedino Vjeko, no budući da je brojnost voditelja škole porasla, htio, ne htio, morao se složiti. Škola se popunila brzinom munje. Već smo krajem prvog mjeseca na popisu imali 45 sretnika, pa smo morali otvoriti i podužu listu čekanja! U ovogodišnju smo školicu uveli neke novitete: npr. praktični dio škole odlučili smo odraditi na izletima. To se ispostavilo vrlo dobrom odlukom. Već smo na prvom izletu na Ravnu goru nakon uspona do doma imali predavanje o prvoj pomoći i GSS-u. Na sljedećim smo izletima naučili čvorove i orijentaciju. Malo po malo i polaznici su poput spužvica upijali planinarsko znanje. Nakon nekoliko prohodanih vikenda, spavanja u šatorima, shvaćanja da se planinarenjem ne mršavi te mamurluka na dvodnevним izletima počele su se nazirati nove planinarske nade. No to nije sve! U sklopu „Kapelinog“ tradicionalnog izleta pod nazivom „Pozovi prijatelja“, održali smo i prvi nogometni turnir na Gorščici. Pojedine su djevojke pokazale izniman talent za loptu, a neke je ulazak u igru koštao uganuća gležnja, pa su se kući morali vratiti autom. Iako su se mlade lavice junački borile, seniori su pobijedili zahvaljujući Jagodi, našoj iskusnoj nogometašici.

Zgode i nezgode su se događale dva mjeseca, dosta se i kislulo. Naše školarce prognoza nije štedjela, no planinu treba upoznati u svim njenim izdanjima. Njihov prvi susret s Bijelim stijenama ujedno je bio i susret sa snijegom, no mnogi od njih su se vratili po lijepom vremenu i nakon škole odradili svoja prva dežurstva. Prvi izlet na kojem su školarci trebali otkriti penjačke vještine morali smo odgoditi zbog kiše, no ubacili smo ga za vikend kada smo išli na Krupu. Svi su školarci bili hrabri i avanturistički raspoloženi, tako da nije bilo nikakve panike. Nakon susreta sa čvorovima, sajlama, karabinerima i ostalim zanimljivostima počele su se rađati i nove penjačke nade. Zanimljiva je ta priča sa Krupe. Školarci su nas ispitivali kakva je staza, a mi smo im govorili da se radi o divnoj šetnji uz rijeku po mekanoj travi. No zbog vodostaja smo morali hodati po kamenjaru, pa baš i nije bilo mekano. Smočili smo i gojzerice, jer smo na nekim dijelovima morali brzo trčati po travnjacima natopljenima vodom. Drugim riječima: buduće generacije sada znaju da je na Krupi avantura zagarantirana!

Kraj školice bio je onakav kakvim smo ga i priželjkivali: u društvu je ostalo mnogo dragih ljudi kojima smo uspješno prenijeli čar planinarenja. Veselim se sljedećoj godini, novoj školici i znatiželjnim licima koje ćemo odvesti na novo planinarsko putovanje!

JAGODA ŠANTIĆ

MITCH BUCHANNON U STANJU PRIPRAVNOSTI

PLANINARSKA ŠKOLA 2016

IZ PERSPEKTIVE JEDNE ŠKOLARKE

Nika Balog

Zašto planinarenje? Recimo da mi je nedostajalo još nešto u što ću uložiti svoje slobodno vrijeme. Zašto HPD „Kapela“? Nakon što sam odlučila da ću se baviti planinarenjem, prvi je korak bio pronaći s kim. Otišla sam na Google, upisala „planinarska društva“ i prvo pronašla školu HPD-a „Željezničar“, a ubrzo nakon toga i samu „Kapelu“. Dvumila sam se između ta dva društva, ali su mi više odgovarali sastanci utorkom nego neki drugi dan. Osim toga, „Kapelini“ su mi izleti djelovali zanimljivije. Još sam u 1. mjesecu e-mailom poslala upit i ubrzo dobila odgovor da smo Nikola (moja gora polovica) i ja stavljani na popis te da se moramo doći u srijedu učlaniti. Nakon nekoliko tjedana (tj. nekoliko upozorenja da će nas maknuti s popisa ako ne dodemo), u srijedu smo se u večernjim satima pojavili na sastanku. Pomalo razočarana, rekla sam Nikoli: „Ajme meni, pa mi ćemo ovdje pokvariti prosjek godina!“

No nismo se dali obeshrabriti i napokon je došao dan prvog predavanja. Dolazimo u društvo, a tamo imamo što za vidjeti: puno mladih ljudi, prosjek možda nekih 30 godina i u sebi pomislim da možda ovdje i neće biti tako loše. Javljam se Vjeki da nas zapiše da smo stigli, a malo niže u kutu stoji neki čelavac koji izgleda kao da će istući svakog tko mu se ne sviđa. Dolazimo do njega, a on

nas traži iskaznicu da bi nam mogao dati zamke. Mislim si: „Koji će ti sad vrag iskaznica, kaj glumiš policiju? Da, sigurno sam tu došla ukrast par metara nekakve špage“. Dajem mu iskaznicu, on ju tek ovlaš pogleda, a onda na red dolazi i Nikola, koji je svoju, naravno, zaboravio. Čelavi mu kaže da ju ne zaboravi ponijeti na izlet.

Počinje predavanje i dotični se predstavlja kao Josip Zelić te nam predstavlja ostale vodiče koji će nam voditi školu: Vjeku (kojeg smo već upoznali), Sanju, Štefa i Jagodu. Prvo predavanje definitivno nije bilo dosadno jer smo saznali doslovno sve što trebamo ponijeti sa sobom u šumu, što je početnicima poput mene koji nikad nisu bili nigdje u šumi bilo prijeko potrebno. Kako su izleti išli dalje, upoznavali smo sve više ljudi s kojima smo se sve radije družili. Teško mi je navesti koji mi je izlet bio najbolji, jer je svaki bio poseban na svoj način. Kao najzabavnije istaknula bih Vinište (naravno ne ono hodanje od 10 sati, već ono što je uslijedilo kasnije). Osim toga, pamtim i Krupu kao izlet s najljepšim i najboljim vidicima.

Sve u svemu, mislim da sam u društvu pronašla sve što sam tražila, a to su dobri i dragi ljudi i definitivno puno zabave i suza, ali onih od smijeha. I da, još nešto, onaj čelavac s početka priče je na kraju ispaio sasvim pristojan lik.

KOD TRAKOŠĆANA

JAGODA ŠANTIĆ

ČETA MARŠIRA

JAGODA ŠANTIĆ

ZAJEDNIČKA NAKON PRVOG
SUSRETA SA STIJENOM

JAGODA ŠANTIĆ

PENJAČKA

NAKON DVORANE, POTPUNO
NOVO ISKUSTVO STIENE

ŠKOLA

ŠAH ZA MOZAK I VJEŽBA ZA TIJELO

Početkom listopada 2015. Kvočić, Zelić i Zlatko su u Paklenici pohađali ljetnu alpinističku školu, pa je nekolicina nas to iskoristila za zajednički odlazak na planinarenje. Budući da smo svi spavali u Zelenoj kući, imali smo priliku iz prve ruke promatrati vježbe i tehnike koje su momci učili. Meni su te špage i ostala oprema izgledale isto kao kad sam k'o klinac išao sa starim u ribičiju, pa mi je dao blinker da pecam: čvorovi na sve strane, a ono Sv. Bernard. Uglavnom, izgledalo je jako zanimljivo, pa sam pod Zelićevim trenerskim vodstvom odlučio krenuti u boulder dvoranu. Nakon mjesec dana nam se pridružio i Adnan zvan čežnja.

Marko Cafuta

Trener nas je toplim i nježnim riječima i ostalim pedagoškim metodama bodrio i motivirao da upišemo školu penjanja kratkih sportskih smjerova, prvu takvu školu organiziranu u HPD-u „Kapela“. Mišura i Paskaševa su također upisali školu i u vrlo kratkom roku prilično dobro svladali tehnike slobodnog penjanja. Školu su vodili iskusni

Nenad Jović i Ivica Kljak, a pomagali su im asistenti Šime, Zelić, Zlajo i drugi. Sastojala se od teorijskog predavanja u Ružmarinki utorkom i praktičnog dijela četvrtkom i vikendom u dvorani na Jankomiru ili stijenama kalničkim i pakleničkim. U dvorani smo prvo penjali tehnikom „top rope“ kod koje nema opasnosti od padanja:

samo sjedneš u pojas i penješ, što te privuče penjanju jer možeš svašta pokušavati na visini bez straha od padanja. Prvi smo vikend imali vježbu osiguravanja penjača. Vikend nakon toga došao je Kalnik, gdje sam se prvi put zaljubio u penjanje po stijeni. Velika je razlika između penjanja u dvorani i onog na stijeni: dok je u dvorani sigurnije, na stijeni je

OSIGURAVANJE S
NOGAMA U POTOKU

neusporedivo veći užitak. Počeli smo i penjati kao prvi, pa smo postavljali komplete i odmah uočili psihološki učinak visine, jer smjerovi koje smo popeli na „top rope“ bez razmišljanja, više nisu bili tako jednostavni. Ispit smo polagali u Paklenici te smo, naravno, svi prošli jer smo se, što zbog visine, a što zbog trenera, bojali pada.

Početak rujna ove godine počela je i škola penjanja dugih sportskih smjerova, također prva takva organizirana u „Kapeli“. Dok su kratki smjerovi oni kod kojih se penjač penje do sidrišta i zatim spušta nazad dolje (jedan „cuga“), dugi su smjerovi duži od jednog „cuga“, tj. nakon što se penjač popne do sidrišta, tamo pričekava drugog penjača te se od

sidrišta do sidrišta izmjenjuju do kraja smjera. Radi se po posve drukčijoj disciplini, no svejedno jednako zanimljivoj i zaraznoj, jer je potrebno svladati puno više penjačkih tehnika i načina korištenja opreme nego za kratke smjerove. Sve u svemu, bilo je to jedno lijepo iskustvo i drago mi je da sam otkrio jedan takav odličan sport: šah za mozak i vježba za tijelo u jednom.

SLIKA DESNO:
PENJAČKA
AKROBATIKA

ZVONIMIR MIŠURA

SIDRIŠTE

LUKA KVOČIĆ

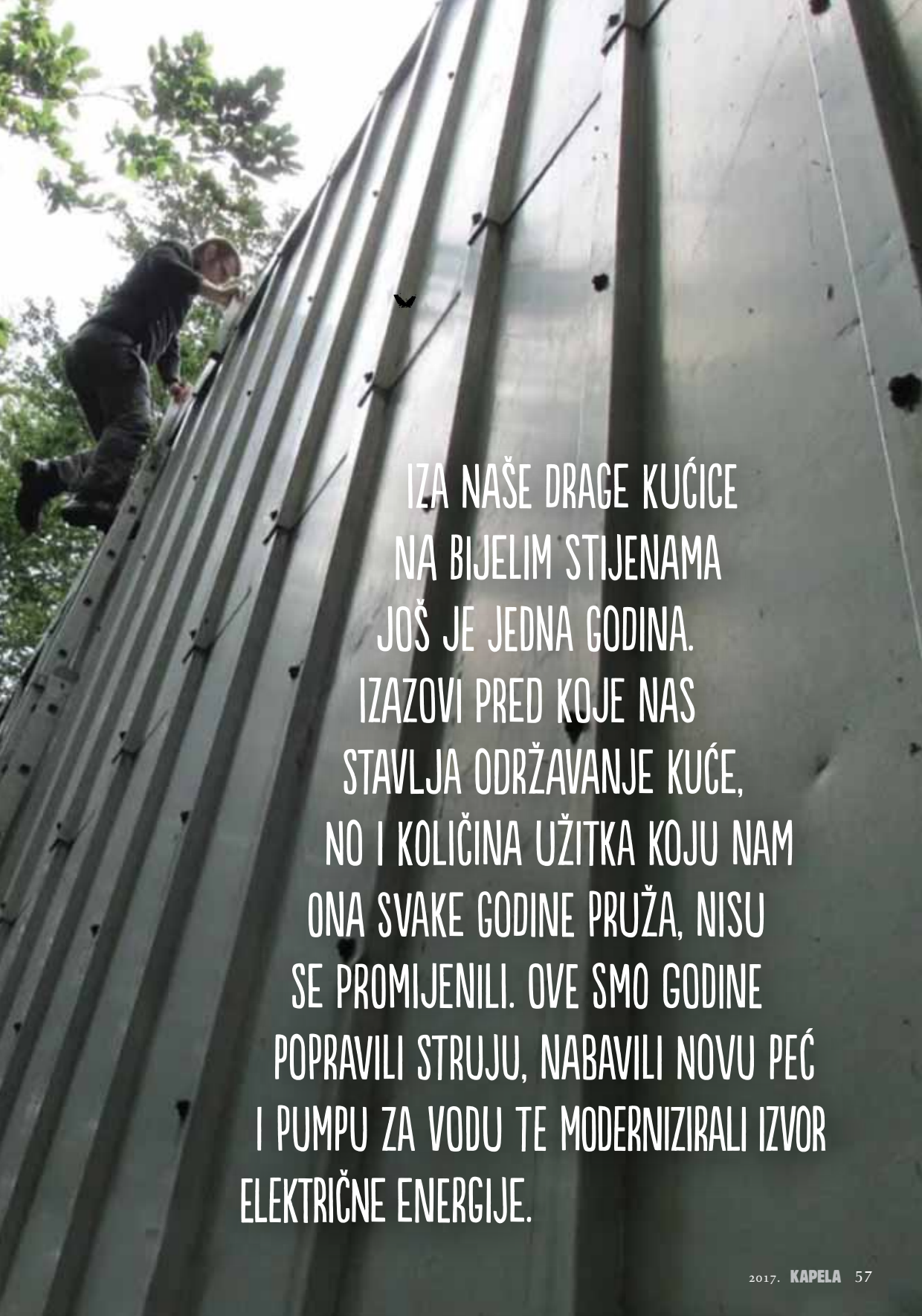
TRENERSKO
OKO SVE VIDI

ZVONIMIR MIŠURA

NAŠA KUĆICA, NAŠA SLOBODICA

Antun Božić

A low-angle, upward-looking photograph of a person in dark clothing working on a corrugated metal roof. The person is positioned on the left side of the frame, leaning over the edge. The roof's ridges run diagonally from the bottom left towards the top right. In the background, green trees are visible against a bright sky. The overall tone is industrial and focused on manual labor.

IZA NAŠE DRAGE KUĆICE
NA BIJELIM STIJENAMA
JOŠ JE JEDNA GODINA.
IZAZOVI PRED KOJE NAS
STAVLJA ODRŽAVANJE KUĆE,
NO I KOLIČINA UŽITKA KOJU NAM
ONA SVAKE GODINE PRUŽA, NISU
SE PROMIJENILI. OVE SMO GODINE
POPRAVILI STRUJU, NABAVILI NOVU PEĆ
I PUMPU ZA VODU TE MODERNIZIRALI IZVOR
ELEKTRIČNE ENERGIJE.

PROVJERA OBAVLJENOG POSLA

Tehnički najveći zahtjev predstavljala je opskrba kuće strujom, koja neko vrijeme nije funkcionirala. Prvi je korak bila nabava novih akumulatora, koje su na svojim plećima do kuće donijeli Čovjek iz Naroda, Jelena i moja malenkost. Nekoliko tjedana kasnije počeli su i pravi radovi. Marijan je predvodio akciju izbacivanja starih akumulatora i dijela instalacije iz alatnice te postavljanje novih. Osim toga, zamijenjene su i sve žarulje te provjerene solarne ploče na krovu, tako da se naša kuća, kao i dosad, u potpunosti napaja obnovljivim izvorom energije. Za vrijeme trajanja ove radne akcije o tome jesmo li siti ili napojeni te imamo li dovoljno moralne podrške brinuli su Jagoda, Nevenka, Tom i Sonja. U stankama među radovima odmarali smo uz Marijanove vrijedne prste na gitari.

Krstili smo i velik broj novih dežurnih koji su po prvi puta, a neki od njih i vrlo hrabro, na jedan vikend preuzeli brigu o kući i njenim posjetiteljima. Pri snalaženju su im pomagali iskusniji članovi Darko i Sanja. Iskreno se nadam da se Ivani, Tomislavi, Lei, Hani, Mateji, Igoru, Davoru, Ivi, Branimiru, a i svima ostalima koje

sam možda zaboravio, ovo iskustvo svidjelo te da je to samo prvi od mnogih odmora uz druženje s dragim i uvijek dobrodošlim gostima.

DAN DRUŠTVA

Treba pohvaliti i vrijedne školarce, ali i sve ostale prijatelje planinare za teret koji su na svojim plećima donijeli do kuće. Jedno veliko hvala ide Olegu, Tomu, Sonji, Jagodi, Goranu, Tanji i Đuri koji su se pobrinuli za to da niti jedan sudionik radne akcije ne bude ni gladan ni žedan. Na Dan Društva sam uz pomoć Kreše i Darca tradicionalnim grahom dočekaio Kapelaše u pratnji dragih prijatelja iz društava „Vrapče“ i „Željezničar“. Tog nas je kišnog dana svojim govorom nadahnua (i nasmijao) naš predsjednik Zelić.

O svojim utiscima i novim uspomenu nastalim na našoj kući nešto mogu reći i novi dežurni, a meni na kraju ove male retrospektive ne preostaje ništa drugo nego da vas sve pozovem da i sljedeće godine posjetite našu kuću, dežurate na njoj, sudjelujete u opskrbi, komentirate promjenjivo vrijeme i divite se ljepotama Bijelih stijena.

GLAZBENI ODMOR OD RADOVA

ANTUN BOŽIĆ

BRANKO DIVJANOVIĆ

GOVOR ČOVJEKA
IZ NARODA

ANTUN BOŽIĆ

DARAC I KREŠO U RASPRAVI
O UNUTARNJEM UREĐENJU

ANTUN BOŽIĆ

TRADICIONALNI GRAH ZA
DAN DRUŠTVA

ANTUN BOŽIĆ

MARIJAN MRAKOVČIĆ
POSTAVLJA NOVU INSTALACIJU

ANTUN BOŽIĆ

ISTJERIVAČI NEREDA
NAKON DANA DRUŠTVA

PRVO DEŽURSTVO NA BIJELIM STIJENAMA

Lea Deković

LEA DEKOVIĆ

PLANINARI U POSJETU
BIJELIM STIJENAMA

CURE NA ZADATKU

LEA DEKOVIĆ

Nakon planinarske škole i prvog susreta s Bijelim stijenama oduševile smo se kada samo čule da postoji i opcija dežurstva u kući preko vikenda. Odmah smo se prijavile. Naš vikend na Bijelim stijenama bio je krajem 8. mjeseca te nas je dočekalo prekrasno vrijeme. Nakon odličnog uvoda koji su stariji članovi održali o tome kako sve funkcionira dale smo si zadatak da čuvamo kuću i pripremimo je za sljedeće dežurstvo. Odmah prvi dan imale smo i jednu hitnu intervenciju: jedan dečko koji se penjao na vrh je pao i ozlijedio glavu! No u timu smo imale Ivanu, koja je kao medicinska sestra odlično upoznata s davanjem prve pomoći, pa smo i tu situaciju riješile bez ikakvih problema. Predvečer su nam društvo pravili uvijek aktivni puhovi. No ništa se ne može usporediti s prekrasnim zvjezdanim nebom i prirodom koja nas je okruživala. Drugi je dan bilo puno više veselih planinara koji su prošli na svojim pohodima te zastali kod naše kuće da bi odmorili umorne noge i osvježili se pićem. Povratak je ostao u znaku medvjeda, koji se provlačio kroz priče planinara koji su nas posjetili. Tako smo saznali i za susret s medvjedom koji je doživio naš Tomo te nam je laknulo kada smo čule da je sve dobro prošlo. Prekrasno iskustvo koje jedva čekamo ponoviti!

KUĆANSKI POSLOVI NA
BIJELIM STIJENAMA

LEA DEKOVIĆ

PREDSJEDNIK, to ste vi!

Uzmimo riječ „predsjednik“. Što ona zapravo znači? Rječnik hrvatskog jezika kaže nam da je predsjednik „onaj koji predsjedava vodećim tijelima velikih poduzeća, stranaka i slično“. Vodeća su, dakle, tijela koja upravljaju nekim organizacijama, a ne ljudi koji njima predsjedavaju. Bez same institucije, odnosno ljudi koji ju čine, niti uloga predsjednika nema nikakvog značenja. Oni („predsjednici“) nisu tu da autoritativno provode svoju volju, već da oslušuju mnoge glasove iz svoje okoline i djeluju u skladu s njihovim idejama i zamislima. Oni samo izvršavaju funkciju, moraju održavati sustav „u pogonu“. Ako tako hoćete, možemo ih nazvati i birokratima. Složio bih se zato s prvim rimskim carem Augustom Oktavijanom, koji je samoga sebe okarakterizirao kao „prvog među jednakima“. Kao što je August Rimskom carstvu donio dugotrajno razdoblje mira i blagostanja, tako i ja u svojem mandatu našem Društvu želim donijeti prije svega harmoniju u demokratskom okruženju.

NOVOSTI U DRUŠTVU

A da je „Kapela“ gotovo samoodrživ organizam, svjedoče i mnoge akcije i događaji koje svake godine neumorno organizira. Ove godine na prvom mjestu moram istaknuti ekspediciju sekcije mladih na Kavkaz, pod vodstvom Luke Kvočića (drugog među jednakima), kojem bih ovim putem želio zahvaliti za sve što je učinio vezano uz taj nevjerojatan pothvat. Također ne želim izostaviti ni sve druge vrijedne izlete koje su vodili i pohodili naši uvaženi članovi. Oni koji me posebno vesele su zajednički izleti veterana, seniora, mladih i svih ostalih. Nazvao bih to tradicijom u nastajanju. Prvo „mladi“ natjeraju „stare“ da guraju bus u snijegu, a onda „stari“ uzvrate mokrim kanjonom Triget i brodom punom klope i cuge. Kud to vodi, tek ostaje da vidimo!

No svi oni koji išta znaju o „Kapeli“, znaju i da to što se volimo zabavljati svakom raspoloživom prilikom ne znači da bježimo od rada. A ove smo godine itekako radili! Osim na već tradicionalnim radnim akcijama opskrbe

PREDSJEDNIK
CONAN S
POHORJA

JELENA SPREČER

i zatvaranja kuće na Bijelim stijenama, na kojima svake godine mlade školarece učimo idealima tegljenja te im pokazujemo objekte i putove koje smo u nasljeđe dobili od naših velikana, ove smo godine radni zanos proširili i na kuću na Viništu. Zbog jakog nevremena kuću i njenu neposrednu okolinu morali smo popravljati čak dva puta, a u tome su sudjelovali mnogi članovi društva raznih dobni skupina. Akcije je predvodio naš neumorni domaćin Mladen i njegov pobočnik Gruber.

U našu kuću na Bijelim stijenama uspješno smo vratili moderne tekovine. Nakon nekoliko sušnih mjeseci, našim je sudoperom potekla gđica Tekuća Voda, a na tome zahvaljujem Toniju i Tomu. Nakon dugih, mračnih noći zahvaljujući Marijanu ukazala nam se i gđica Struja.

Kad smo već kod modernizacijskih projekata, spomenimo i jedan veliki: da su se u provođenje planinarske škole uspješno uključili najnoviji „Kapelini“ vodiči: Sanja i Štef. No „Kapela“ tu ne staje u svojoj obrazovno-odgojnoj funkciji. Mitom i korupcijom (odn. onime što se danas naziva „međuinstitucionalnom“ suradnjom) u naše smo društvo doveli dva vrhunska instruktora sportskog penjanja: Nenada „Dedu“ Jovića i Ivicu „Krakatau“ Kljaka. Oni su bili presudne persone pri osnivanju nove, penjačke sekcije koja je odmah po principu prvo-pa-muško krenula u organizaciju škole kratkih i dugih sportskih smjerova. Kao što se iz ovog teksta jasno vidi, „Kapela“ ne samo da dobro stoji, već divovskim, čvrstim korakom i uzdignutog čela junački grabi naprijed u budućnost europskog, ako ne i svjetskog planinarstva (jer nam je hrvatsko postalo premalo).

*Vaš Prvi Među Jednakima,
Josip Zelić*

P.S. Nekoliko dana nakon nastanka ovog teksta, na adresu našeg društva stigla je obavijest HPS-a da je HPD „Kapela“ u 2016. godini proglašeno „najuspješnijom planinarskom udrugom od svih 345 članica registriranih u Hrvatskom planinarskom savezu“. Lijepo sam vam rekao: Hrvatska će nam još i postati premala!

GODIŠNJA SKUPŠTINA

Kao što tradicija nalaže, i u 2018. smo krajem siječnja u prostorijama OŠ „Ivan Gundulić“ održali 49. redovnu, tj. izvještajnu skupštinu. Budući da nismo skloni kršenju prošlogodišnjih novogodišnjih odluka, držali smo se tradicije u začetku po kojoj su pročelnici pojedinih sekcija izvijestili o aktivnostima u prethodnoj godini, kako bi okupljeni članovi mogli steći dojam o tome kakve su se sve aktivnosti odvijale u društvu unazad godinu dana. U tome je smislu došlo do važne promjene u strukturi društva. Budući da je Međunarodni olimpijski odbor donio odluku o tome na Olimpijske igre u Tokiju 2020. godine kao novu disciplinu uvrsti sportsko penjanje, odlučeno je da se penjačka sekcija ukine zbog toga što je HPD „Kapela“ prvenstveno planinarska, a ne sportska udruga. Po podnošenju redovitih godišnjih izvještaja i prezentaciji novog broja časopisa „Kapela“ dodijeljena su sljedeća jubilarna priznanja:

ZA 10 GODINA ČLANSTVA

- SONJI KRALJIĆ
- IRENI KRALJIĆ
- LIDIJI KRALJIĆ
- TOMISLAVU KRALJIĆU
- NEVENU HOLJEVIĆU
- MARIJANU PAVIČIĆU
- VESNI KANIŠKI
- BORISU KANIŠKOM
- ANĐELKI BEDRICI
- IVANKI VUKOVIĆ
- IVICI VUKOVIĆU

ZA 20 GODINA ČLANSTVA

- LELI ZADRAŽIL
- GORANU ZADRAŽILU
- MIHAJLU GLAGOLIĆU

ZA 40 GODINA ČLANSTVA

- OTU HANZLU
- HRVOJU ZRNČIĆU
- MIRJANI ZRNČIĆ

ZA 50 GODINA ČLANSTVA

- DUŠANU BEŠTAKU
- ZORANU GOMZIJU

PLANINARSKA ŠKOLA 2018.

Vjekoslav Habulinec i Stjepan Dren Mlinarec još su jednom zadužili društvo vodeći 16. po redu Kapelinu planinarsku školu, koja je i ove godine bila izvrsno popunjena, a sastoji se (to već i vrapci na granama znaju) od teorijskog dijela u obliku predavanja te praktičnog dijela koji se odvija na izletima. Na prvom izletu planinarske škole, školarci su na Ravnoj gori upoznati s informacijama o HGSS-u i osnovama prve pomoći, u čemu su pomogli prijatelji društva, članovi stanice HGSS-a u Čakovcu. Na drugom su se izletu školarci upoznali s jednom od najpopularnijih staza u Kapeli: Stazom degenije, a zatim su na prvom dvodnevnom izletu iskusili spavanje u šatoru ispred Viništa. Osim toga, školarci su pod Vjekininim i Štefovim vodstvom bili i na Goljoj Plešivici i Mrsinju te održali vježbu penjanja na Okiću u sklopu koje su pod stručnim vodstvom prošli osiguranim Žoharevim putem. Vježba orijentacije održana je na Medvednici, s početnom točkom na Ponikvama, a školarci su na radnoj akciji na Bijelim stijenama na vlastitim leđima mogli iskusiti što znači biti Kapelaš. Kao i svake godine, diplome su uz jagode i šampanjac podijeljene na najvišem vrhu Hrvatske – Sinjalu! Posebno nas veseli da su se neki od ovogodišnjih školaraca odvažili na svoja prva dežurstvo, i to ne na Bijelim stijenama, već i na Viništu, pa zato znamo da za budućnost Viništa i njegovu posjećenost ne moramo brinuti.

PREDAVANJA U DRUŠTVU

Protekla je godina u „Kapeli“ bila zanimljiva i s edukativnog karaktera jer smo nastavili s izvrsno primljenom praksom predavanja koje povremeno održavamo u društvenim prostorijama nakon sastanaka srijedom. Prvo smo sa Zvonimirom Mišušom riječju i slikom obišli nacionalne parkove Sjeverne Amerike, a zatim se ekspresno preselili na Island s Krešimirom Terzićem, koji nam je pokazao što znači biti rendžer u toj udaljenoj i geografski zanimljivoj zemlji. Posebno smo uživali i u predavanju Vladimira Mesarića Dade, instruktora HPS-a i HGSS-a i gorskog vodiča s međunarodnom licencom koji je bio član ekspedicije Everest '79. te u dvorani u Maksimirskoj punoj do te mjere da u nju više nije mogla stati ni igla, održao predavanje o prvenstvenom usponu na Everest zapadnim grebenom. Iz hladnih islandskih i himalajskih krajeva preselili smo se na Madeiru, otok vječnog proljeća, o kojem je predavanje održao Miljenko Vargek, a zatim smo ponovo skočili preko bare s Nikolom Horvatom, koji nam je ispričao sve o 163 dana divljine američkog Zapada i 4300 pješke kilometara prijedena na Pacific Crest Trailu. Potkraj godine naš član Igor Dorić približio nam je daleku Fan planinu u Tadžikistanu. No, kako to u Kapeli obično biva, planovi često ne odgovaraju stvarnosti i to nije uvijek loša stvar. Neposredno prije Božića iznenadila nas je Vesna, nenajavljeno se pojavivši u društvu s dijapozitivima s ture u Albaniji 1984. godine te spontano održala predavanje puno smijeha. Nadamo se da će i sljedeće godine društvo pohoditi tako nadahnuti predavači!

In memoriam

NAŠOJ MILICI (1948. - 2016.)

Brižnost, dobrota, dobroćinstvo, etičnost, ekološka svijest, hrabrost, istinoljubivost, jakost, kreativnost, kulinarnost, ljubav, majčinstvo, marljivost, nasmijanost, nepokolebljivost, obrazovanost, opreznost, poštenje, predanost, preciznost, radost, radišnost, samozatajnost, smirenost, stručnost, suosjećajnost, sustavnost, točnost, upornost, urednost, vedrina, vjernost, vezanost, zadovoljstvo, znanje... Znete li značenje tih riječi?

Ako ne znate – tada niste poznavali Milicu. Jer sve je te, kao i mnogo drugih osobina, kojih se u ovom času ne mogu sjetiti, ona nosila u svom krhkom tijelu. Poznavati ju je za svakoga bio dobitak. Nikomu nije uskratila lijepu riječ, svakome je htjela prenijeti bar dio svojih spoznaja i znanja. Živjela je za svoju djecu, za svoje prijatelje, za svoje vode i planine. I svakoj toj grupi davala je maksimum sebe. Ne sjećam se više kad smo je željko i ja upoznali, ali kao da smo ju oduvijek znali. Pamtit ćemo zajedničke izlete, nebrojena dežurstva na Bijelima, uživanje u njenim kuharskim majstorijama... Imala je toliko planova – točaka prema kojima je usmjerila svoje misli i snagu i zbog kojih se željela što prije oporaviti od tegoba koje su joj stale na put. Ovak su put snage pokazale da i one imaju svoj limit, nisu poslušale njene želje, iznevjerile su ju, skrenule su sa njenog na neki drugi put, put sa kojeg nema povratka.

Ali ja, Milice, znam da će te i tamo kud si otišla pratiti sve tvoje vrline. Sigurno su Kantura, Švabo, Gec, Habula i mnogi drugi usnuli planinari već osnovali novo društvo, kojem ćeš se i ti sada priključiti i kojima ćeš, u čast svog dolaska, ispeći 100 palačinki.

Počivaj nam u miru, draga naša! Nosit ćemo te u svakom našem planinarskom koraku!

» TANJA KVOČIĆ

NIKOLA MILONJA 1955. –2016.

U rano ljeto, vrijeme kad planinari rijetko provedu vikend u toplini svoga doma, huda je sudbina odnijela našeg Milija. Ugrađeni „novi“ kuk obećavao je novu stranicu njegove planinarske karijere i mnoge kilometre njegovog biciklističkog habitusa. Oporavak je bio, primjereno godinama i odličnoj fizičkoj kondiciji, munjevit i obećavajući. Već smo planirali ljeto i jesen u prirodi, kad je pritajena bolest iskočila iz svojeg skrovišta i stisla naša srca od tuge.

Dugogodišnji član (istina, neredoviti – „pa nisam ja akademik“) i sportaš do srži, nekoliko je godina vrijedno skupljao orijentacijske bodove za „Kapelu“. Laka nas je koraka pratio i na planinarskim pohodima, zabavljajući učesnike svojim koserijama i zaraznim smijehom. Kada je trebalo zapeti, ustrajati i otrpjeti, radne su akcije bile njegov posebni izazov. Pamtim neke koje su se protegnule i na više dana, iako smo došli samo na jedan dan, a ostali dok posao nije bio obavljen!

Ukratko, ako ste trebali pomoć u zadnji čas, bilo da nosite ili kopate, ili samo popunite mjesto u busu, Nik, Mili, uvijek je bio tu. Zdrav, uvijek dobre volje, prekrasnog osmjeha i zaraznog smijeha, duhovit i spreman na šale svake vrste dočekao je i mirovinu. Kad je konačno mogao kako on hoće, huda je sudbina otkud izvadila njegov broj 13 i nakon kratke bolesti otela nam ga iz punog leta u treće doba života. Ostavila nam je u sjećanju tek njegovu uvijek vedru sliku i jeku njegovog zvonkog smijeha nakon posljednjeg vica: kao, nisam otišao, samo se šalim ili možda vi dođete k meni! » SLAVKO FERINA MRVA

VLASTA KOVAČ 20.6.1938. – 19.6.2016.

U ovoj, po broju članova koji su nas napustili, doista crnoj 2016. godini, oprostili smo se i od od Vlaste Kovač.

ZVONIMIR KREN (1947.– 2016.)

Kad smo daleke 1986. godine otišli na Bijele stijene umjesto na ribičiju, nitko nije ni pomislio da se rodila jedna ljubav koja je trajala do kraja! Trajala je sve do prerane smrti našeg Zvončeka koji je od tog lipanjskog vikenda, tijekom svoje intenzivne planinarske karijere sve svoje slobodne kapacitete posvetio Društvu i našem objektu u strogom rezervatu.

O tome svjedoče njegove bezbrojne radne akcije i dežurstva, munjevito napredovanje kao dužnosnika u burnom vremenu tranzicije i transformacije (predsjednik i potpredsjednik), pri čemu je uvijek ostao beskonačno vjeran dragim Bijelim stijenama. Odlaske tamo samo su mogle zamijeniti mnoge organizacije izleta, rada društva u kriznim vremenima i odlasci na velike ture koje su unatoč svemu svake godine organizirane.

Nema aspekta u kojem nije dao svoj doprinos Društvu, od materijalne pomoći (u materijalu svake vrste i radovima do nebrojenih prijevoza kamionom i autobusom), rješavanja problema prostorija Društva i dugoročnog sponzoriranja rada u društvu, vođenja i animacije članstva (jedan od prvih vodiča društvenih izleta!) do čuvanja moralnih vrijednosti planinara i članova Društva. Ponosni smo što možemo reći kako smo ud naše Bijele u svoje srce i sjećanje, upisali i našeg Zvončeka, nadasve vrijednog, poštenog i odanog prijatelja! Od sada će i za sve nas odlazak tamo biti u isto vrijeme i spomen na tog mirnog i samozatajnog planinara i njegovu veliku ljubav prema planinarstvu i Bijelim stijenama! » SLAVKO FERINA MRVA

ALAN ČAPLAR

ALAN ČAPLAR

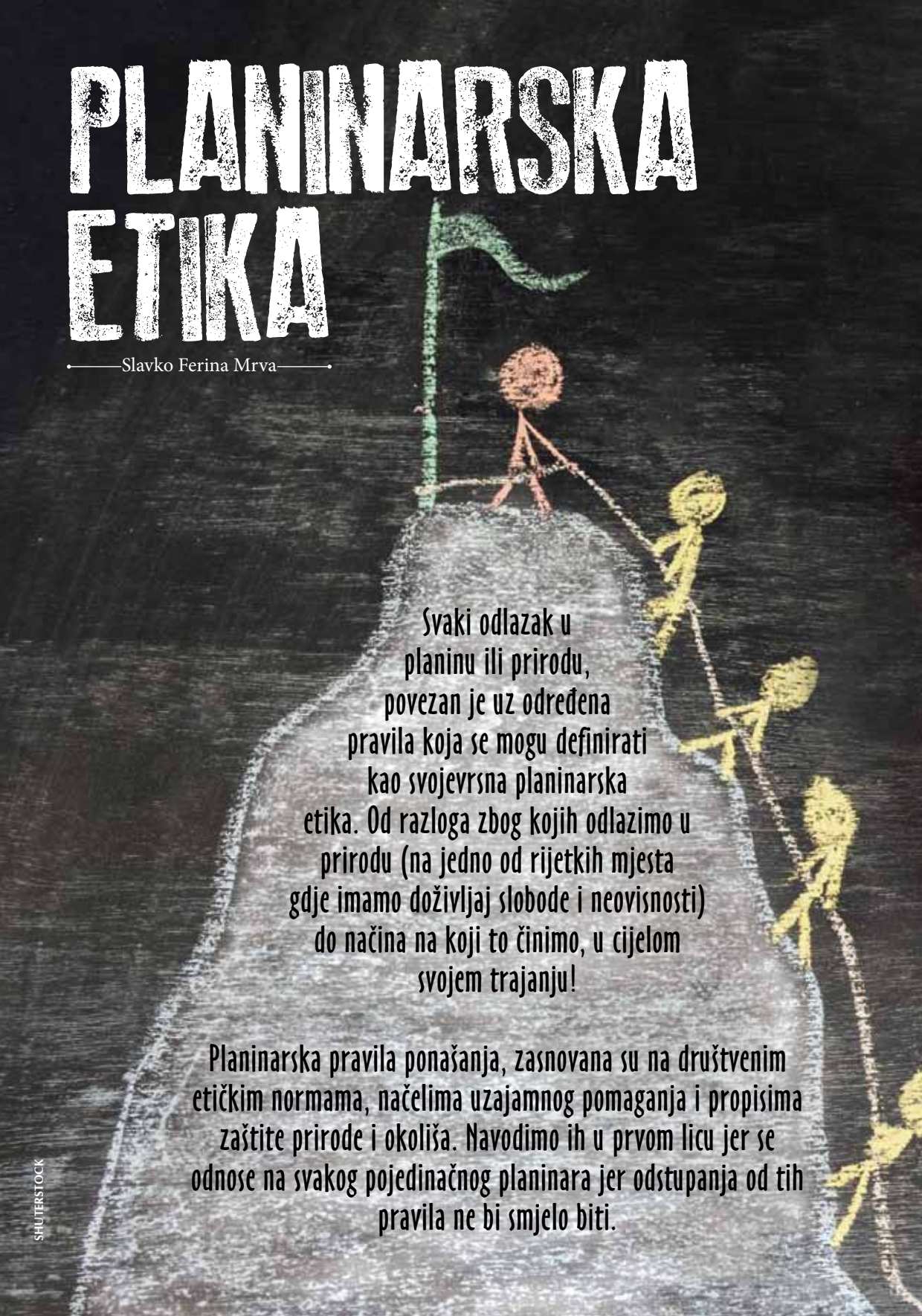
HPD „KAPELA“ NAJBOLJE PLANINARSKO DRUŠTVO U 2016.!

Pažnja, pažnja! Obavijest za sve one koji to još slučajno nisu čuli i sve one kojima to još nismo dovoljno puta ponovili: izvršni odbor Hrvatskog planinarskog saveza proglasio je „Kapele“ najboljom od svih 345 planinarskih udruga u Hrvatskoj u 2016. godini. Na svečanosti održanoj u Domu HPS-a 19. prosinca 2016., nagradu su u ime Društva preuzeli Josip Zelić, Luka Kvočić, Jagoda Šantić i Vjekoslav Habulinec. Zahvaljujemo HPS-u na ovom velikom priznanju te u 2017. ne samo da nastavljamo sa svim dosadašnjim aktivnostima, već uvodimo i nove, kako i odgovara našoj novoj tituli.

» JELENA SPREICER

PLANINARSKA ETIKA

— Slavko Ferina Mrva —

Svaki odlazak u planinu ili prirodu, povezan je uz određena pravila koja se mogu definirati kao svojevrsna planinarska etika. Od razloga zbog kojih odlazimo u prirodu (na jedno od rijetkih mjesta gdje imamo doživljaj slobode i neovisnosti) do načina na koji to činimo, u cijelom svojem trajanju!

Planinarska pravila ponašanja, zasnovana su na društvenim etičkim normama, načelima uzajamnog pomaganja i propisima zaštite prirode i okoliša. Navodimo ih u prvom licu jer se odnose na svakog pojedinačnog planinara jer odstupanja od tih pravila ne bi smjelo biti.

PRI SUSRETU U PLANINI PLANINARI SE MEĐUSOBNO POZDRAVLJAJU (MLAĐI POZDRAVLJAJU STARIJE, MUŠKI POZDRAVLJAJU ŽENE, ONI KOJI SE PENJU ONE KOJI SILAZE – SIMBOLIČNO ODAVANJE POČASTI ZA IZVRŠENI USPON). NA POZDRAV SE MORA JASNO I GLASNO ODZDRAVITI. SRDAČNO POZDRAVI I GORŠTAKE, MJEŠTANE, ŠUMARE I DRUGE LJUDE KOJE SUSREĆEŠ U PLANINI. ZAHVALI SE ZA PRIMLJENU POMOĆ I ODUŽI PRVOM PRILIKOM.

TEMPO HODA PRILAGODI NAJSPORIJEM PLANINARU U SKUPINI!

NE OSTAVLJAJ U PLANINI SAMOGA ČLANA SKUPINE! U SLUČAJU NESREĆE MORALNO I KRIVIČNO SI ODGOVORAN ZA NJEGA. ISTO TAKO, NIKAD NE IDI SAM U PLANINU I NE ODVAJAJ SE OD SVOJE SKUPINE!

PONUDI POMOĆ I PRUŽI JE SVAKOME KOME JE ONA POTREBNA!

NE PRAVI SE VAŽAN SVOJIM PLANINARSKIM I INIM „SPOSOBNOSTIMA“, DOKAZIVANJEM KONDICIJE (KOMU ILI ČEMU?) TRČANJEM NA VRHOVE, PRIMJERICE. NIJE BOLJI PLANINAR ONAJ KOJI SE POPEO NA VIŠI VRH BRŽE I SPRETNIJE OD OSTALIH, VEĆ ONAJ KOJI CJELOVITIJE PROŽIVLJAVA SVOJE POSJETE PLANINAMA.

KADA SI U PLANINARSKOJ OPREMI, IMAJ NA UMU DA SVOJIM NESMOTRENIM PONAŠANJEM MOŽEŠ NANIJETI LJAGU PLANINARSKOJ ORGANIZACIJI I PLANINARIMA, PA I SVOJOM DOMOVINI, AKO SI U INOZEMSTVU. BUDI PRIMJERAN PLANINARI!

PONAŠAJ SE OBAZRIVO, CIJELA PRIRODA JE ZAŠTIĆENA, A POSEBNO POŠTUJ PRAVILA NACIONALNIH I PARKOVA PRIRODE TE OSTALIH ZAŠTIĆENIH DIJELOVA PRIRODE!

NE BERI I NE UNIŠTAVAJ ŠUMSKO BILJE, GLJIVE I CVIJEĆE, NA

PRISTOJAN NAČIN UPOZORI I OSTALE AKO TO ČINE (NE PLAŠI, NE HRANI I NE MAMI DIVLJE ŽIVOTINJE, PREMA SVIMA SE ODNOSI OPREZNO I S POŠTOVANJEM)!

NE BACAJ OTPATKE PO PLANINI, A SVOJE SMJEĆE ODNESI SA SOBOM U DOLINU! AKO SI SVE DOVUKAO GORE, SIGURNO MOŽEŠ I PRAZNU AMBALAŽU VRATITI DOLJE!

NE DERI SE U PLANINI, NE SLUŠAJ GLASNO RADIO, PJEVAJ ODMJERENO, PUSTI OSTALE DA UŽIVAJU U IZABRANIM ZVUKOVIMA!

HODAJUĆI PLANINSKIM STAZAMA, U OKVIRU SVOJIH MOGUĆNOSTI UKLANJAJ NAPADALO KAMENJE, GRANJE I POPRAVLJAJ PUTOKAZE. ČUVAJ STAZE, MARKACIJE I PLANINARSKE OBJEKTE. UKLUČI SE U AKCIJE UREĐIVANJA I ODRŽAVANJA DOMOVA I NJIHOVA OKOLIŠA.

NA VRHOVIMA I DOMOVIMA GDJE POSTOJE UPISNE KNJIGE, UPIŠI SE ČITKO U NJIH. NAPIŠI: DATUM, IME I PREZIME, PUNO IME SVOG PLANINARSKOG DRUŠTVA, NEKU ZGODNU OPASKU ILI PJESMICU, NPR. „VODIČA PRATILI SMO SLIJEPLO, BILO NAM JE LIJEPO“ ... NE UPISUJ NEUKUSNE PRIMJEDBE, A KNJIGU UREDNO VRATI NA MJESTO GDJE SI JE NAŠAO.

OPĆENITO BUDI TOLERANTAN PREMA DRUGIMA. NEKIMA JE ZA PLANINARSKI DOŽIVLJAJ DOVOLJAN USPON NA MEDVEDGRAD, DOK NEKIMA NI ALPSKI VRHUNCI NISU OSOBITO IMPRESIVNI, NEKI NE MOGU HODATI TOLIKO KOLIKO MOŽEŠ TI, UOSTALOM DRUGI MOŽDA IMAJU CILJEVE I MOTIVE DRUGAČIJE OD TVOJIH. UŽIVAJ U ONOME ŠTO TI VOLIŠ I PUSTI DRUGE DA UŽIVAJU U ONOME ŠTO ONI VOLE, OSIM AKO ONI SVOJIM BRBLJANJEM DO BESVIJESTI TEBI NE DOZVOLJAVAJU DA UŽIVAŠ U ONOME ŠTO TI VOLIŠ!

PONAŠANJE U PLANINARSKIM DOMOVIMA

PRIDRŽAVAJ SE KUĆNOG REDA. U PLANINARSKOM DOMU SE OSJEĆAJ KAO KOD KUĆE, ALI SE I PONAŠAJ KAO KOD SVOJE KUĆE (ILI JOŠ BOLJE, DAPAČE).

PRILIKOM DOLASKA U DOM U KOJEM ĆEŠ NOĆITI PREDSTAVI SE DOMARU, DAJ MU SVOJU OSOBNU ILI PLANINARSKU ISKAZNICU (POTONJA SNIŽAVA CIJENU NOĆENJA U PLANINARSKIM DOMOVIMA DO 50 %). PRIJE ODLASKA POZDRAVI DOMARA I OBJAVIJEŠTI GA O SMJERU SVOJEG DALJNJEG KRETANJA. NE ODLAZI IZ DOMA DOK NISI PLATIO NOĆENJE, JELO I PIĆE (ALI NE OSTAJ NI ZAVUJIKI).

ŠTEDI VODU U PLANINARSKIM I OSTALIM PLANINSKIM OBJEKTIMA.

POSILIJE 22 SATA POŠTUJ APSOLUTNI MIR, UMORNE PLANINARE POŠTEDI SVOJIH PJEVAČKIH I SLIČNIH „SPOSOBNOSTI“. U SPAVAONICU NEMOJ ULAZITI S GOJZERICAMA NA NOGAMA, VEĆ ZA KRETANJE PO DOMU PONESI PAPUČE ILI ČISTE TENISICE.

U PLANINARSKIM OBJEKTIMA PUŠENJE NIJE DOZVOLJENO. UOSTALOM, NIJE LI MNOGO UGODNIJE I ZDRAVIJE UDISATI ČISTI GORSKI ZRAK NEGOLI DUHANSKI DIM? NE DOZVOLJAVAJ DRUGIMA DA PUŠE U PROSTORU GDJE JE TO ZABRANJENO!

NE OPIJAJ SE ALKOHOLOM PO PLANINARSKIM DOMOVIMA! TO MOŽEŠ ČINITI U SVAKOJ BIRTJI U SVOM KVARTU KOJA TI JE NEUSPOREDIVO BLIŽA I GDJE ĆEŠ NAĆI BOLJE DRUŠTVO PO TOJ LINIJI! ZA DOBRO RASPOLOŽENJE ALKOHOL NIJE NUŽAN, POGOTOVO SE KLONI PREKOMJERNOG KONZUMIRANJA SADRŽAJA VINSKIH BOCA I ČUTURA. PIJANCI ŠTETE UGLEDU PLANINARSKJE ORGANIZACIJE, A VOĐI IZLETA MOGU STVORITI VELIKE PROBLEME (OSIM AKO I ON NIJE JEDAN OD NJIH).

U PLANINARSKIM SE OBJEKTIMA SMIJE JESTI I PITI VLASTITA, DONESENA HRANA I PIĆE, ALI TI IPAK KUPI ČAJ ILI SLIČNO (BAR NEŠTO) JER TAKO POTPOMAŽEŠ ODRŽAVANJE DOMA. U INTERESU TI JE DA DOM BUDE OTVOREN I SLJEDEĆI PUT KAD DOBEŠ.

AKO JE GUŽVA U DOMU, USTUPI ŠTO PRIJE SVOJE MJESTO ONIMA KOJI DOLAŽE.

PLANINARSKJE OBJEKTE ZA SOBOM OSTAVLJAJ U STANJU KAKVO JE BILO PRIJE ILI JOŠ BOLJEM, KAKO BI I SLJEDEĆI POSJETITELJI MOGLI U NJIMA UGODNO BORAVITI.

I NEKE MUDRE I DUHOVITE IZREKE STARIH PLANINARA:

“NE DAJTE DA STRAH POBIJEDI VAŠE ŽELJE”
(HENRY ROLLINS)

“...KAD SAM ZABIO POSLJEDNJI KLIN I PREVUKAO SE PREKO RUBA, UOPĆE MI NIJE BILO JASNO TKO JE TU POBJEDNIK, A TKO POBIJEĐENI. EL CAPITAN JE, SJEĆAM SE, SVAKAKO BIO U MNOGO BOLJEM STANJU OD MENE. (WARREN HARDING, PRVI ČOVJEK KOJI SE POPEO NA EL CAPITAN)

“PLANINE NISU NI DOBRE NI LOŠE – ONE SU NAPROSTO OPASNE.”

“MOJ PRVENSTVENI CILJ JE DA Ostanem ŽIV I ZDRAV. SLAVA ME NE ZANIMA. ŽELIM DONIJETI KUĆI ISKUSTVA KOJA ME OBOGAĆUJU.” (REINHOLD MESSNER)

“DOK SE PENJEŠ U ALPAMA NIJE PREPORUČLJIVO PITI PREVIŠE ŽESTOKIH PIĆA. S DRUGE STRANE, AKO VEĆ TREBAŠ PASTI SA STIJENE, PREPORUČLJIVO JE U TOM TREMNUTKU BITI PIJAN.” (ENGLJSKI ALPINIST)

“NA VRHU NE MOŽEŠ OSTATI VJEČNO, MORAŠ SE PONOVO SPUSTITI. ČEMU ONDA SAV TAJ TRUD? SAMO ZBOG OVOG: ONAJ GORE ZNA ŠTO IMA DOLJE, A ONAJ DOLJE NIKAD NE ZNA ŠTO IMA GORE. POPNEŠ SE, PA VIDIŠ. SIĐEŠ, PA VIŠE NE VIDIŠ, ALI SI VIDIO. A KAD VIŠE NE MOŽEŠ VIDJETI, AKO NIŠTA DRUGO, JOŠ UVIJEK ZNAŠ.”

„IZLET ZAVRŠAVA U DNEVNOM BORAVKU ILI U KADI PREGLEDOM KRPELJA, JEDAN SAT NAKON POVRATKA KUĆI!“, REKAO JE ŽIVKO ZELENBRZ.

„POŠTUJ POSLJEDNJEGA, MOŽDA ĆEŠ SUTRA TI IMATI SLAB DAN.“, ZAPISAO JE SLAVKO FERINA.

PRI ODLASKU U PRIRODU, ČEŠĆE ZASTANITE, KAKO BI OSJETILI PRIRODU U KOJOJ SE NALAZITE!

NOVI "KAPELINI" VODIČI

— Stjepan Dren Mlinarec —

Hladno jutro u mjesecu studenom, vani pada kiša izmiješana sa snijegom. Ljudi to zovu susnježica. Ja ne zovem nikako, već to tjeram od sebe i ne želim izaći van. Ali nije dan kao svaki drugi, dan je kada Zvone, Sanja i ja izlazimo na ispit za planinarske vodiče. Bez previše riječi, jednostavno sigurni u sebe, upućujemo se u pravcu Krapine. Ponosni na „Kapelu“, i željni da „Kapela“ bude ponosna na nas, ispitu smo pristupili spremni.

Stigavši u Podgoru kraj Krapine, dan smo započeli jutarnjim okupljanjem u zadimljenom ugostiteljskom objektu, jednom od onih u kojima gosti odmaraju tešku glavu na podlaktici za šankom. Prvi od šest dijelova ispita bio je simulacija vođenja izleta. Naši instruktori ispitivači preuzeli su ulogu planinara koje se vodi, a naš je zadatak bio obratiti im se uvodnim govorom i uspješno ih odvesti prema cilju na Strahinščici. Vrijeme nam toga dana nije bilo saveznik: niska temperatura, jak vjetar i spomenuta susnježica bili su dodatni izazov, ali Kapelaši su naviknuti da idu dalje, bez obzira na sve.

ISPIT U STUDENIM UVJETIMA

Nakon uspješno završenog vođenja neko smo vrijeme proveli odleđujući dijelove tijela, i zatim se uputili prema planinarskom domu na Piclju

“KAPELINI” NOVI VODIČI

ZVONIMIR MIŠURA

ZVONIMIR MIŠURA

da položimo preostale dijelove ispita. Na redu je bio pismeni ispit sastavljen od 100 pitanja iz svih područja planinarstva. Večer smo proveli kraj tople peći ispijajući mineralnu, što nije promaklo mnogima koji su se opuštali ili skupljali hrabrost za nastavak alkoholnim pićima. Sljedećeg dana nastavili smo s ostalim dijelovima ispita. Studeni je opravdao svoje ime, i terenski dijelovi ispita, orijentacija i vještina vezanja čvorova putem gelendera, bili su osobito zanimljivi. Bio je pravi izazov zaleđenim rukama vani vezati čvorove. Prvu pomoć i usmeni dio ispita, srećom, polagali smo u toplini planinarskog doma. Sve dijelove završili smo uspješno, prema riječima ispitivača i više od toga, te postali planinarski vodiči A standarda.

„Kapeli“ zahvaljujemo na povjerenju. Našim ispitivačima zahvaljujemo na pristupu da je i sam ispit prilika da se steknu nova znanja i vještine.

"ŽELIM DOTAKNUTI NEBO" - NOVA KNJIGA MATEJE PERKOVA

Knjiga znamenitog naslova *Želim dotaknuti nebo* djelo je Mateja Perkova, visokogorca iz HPD-a „Kapela“. U svojoj se knjizi autor na 300-injak stranica uz mnoštvo zanimljivih fotografija potrudio ispričati svoje viđenje planinske romantike. Osim samostalnih ekspedicija, među pričama se nalaze i one o alpskim usponima članova HPD-a „Kapela“, pa su one ujedno i vrijedan dokument o aktivnostima društva. Hrvatska planinarska bibliografija tako postaje bogatija za još jedno djelo koje ima višestruku ulogu: promociju aktivnog života, popularizaciju planinarstva i visokogorstva te inzistiranje na promjeni životnih stavova zbog kojih ljudi smatraju da ne mogu u planine. Uz opise svojih uspona Matej Perkov također samokritički sagledava svoje odluke, razmišljajući o emocionalnom i duhovnom spajanju s planinom. Ljubitelji putopisa s tematikom planinarstva i outdoor-sportova uživati će u ovom štivu koje će ih ponukati da razmisle o svemu onom što će ih obogatiti svaki put kada odluče svoje vrijeme provesti u prirodi.

PREDAVANJA KAO SASTAVNI DIO PLANINARSTVA

Osim redovitih izleta i radnih akcija, u neizostavni dio kulture onih koji u srcu nose planine i putovanja su i planinarska predavanja. Jednom mjesečno u "Kapeli" s gostima predavačima kroz fotografije putujemo do planinskih vrhunaca, egzotičnih plaža i ostalih atraktivnih krajeva. Do sada su predavanja održali ljubitelji prirode, putopisci i visokogorci Željko Novak, Igor Dorić, Slavko Ferina, Zvonimir Mišura, Luka Molvarec, Zdenka Ovas, Zvonimir Roža, Tadeja Krušec, Tomislav Birtić i Matej Perkov. Sva su predavanja bila dobro posjećena i tražila se stolica više, a 2017. godinu dočekujemo novim temama koje zasigurno neće razočarati publiku! » MATEJ PERKOV

RECEPT ZA PAŠTETU ZA PLANINARSKE SASTANKE SRIJEDOM (ZA OTPRILIKE 20 OSOBA)

Vesna Kantura

- 1 kg junećih jetrica (može i svinjskih, ali ne telećih)
- 2 kg masnoće dobivene topljenjem bijelog špeka
- 2 velike glavice crvenog luka
- 70 dag čvarki
- 2 tvrdo kuhana jaja
- 2 ili 3 kisela krastavca
- začini: senf, sol, papar, crvena paprika

Bijeli špek prvo treba iscvriliti u čvarke. Nakon toga na ulju prvo popržiti jetrica (može ih se i skuhati), a zatim i nasjeckani crveni luk. U blender ubaciti svinjsku mast, čvarke, popržena jetrica, luk, dva kuhana jaja i kisele krastavce te miksati dok se ne dobije kompaktna smjesa. Začiniti po ukusu solju, paprom, senfom i crvenom paprikom. Poslužiti na šnitama svježe narezanog kruha. Ovisno o broju osoba za koje se jelo priprema, količine se mogu smanjivati ili povećavati, no važno je da omjer jetrica i masnoće uvijek bude 1:2.

Za kraj, najvažniji i neizostavni sastojci ovog jela: dobra volja uložena u njegovo pripravljanje kao i mnogo dragih prijatelja koji će ga brzo pojesti!

